საქართველოს განვითარების ფონდი
DEVELOPMENT FUND OF GEORGIA

სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
ინდივიდუალური ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	7
ინდივიდუალური მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	8
ინდივიდუალური საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	9
ინდივიდუალური ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	10
ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	12

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქართველოს განვითარების ფონდის“ მფლობელებსა და ხელმძღვანელობას:

პირობითი მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ სს „საქართველოს განვითარების ფონდის“ (შემდეგში „კომპანია“) ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული ინდივიდუალური ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, ამავე თარიღით დასრულებული წლის ინდივიდუალური მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, ინდივიდუალური საკუთარი კაპიტალის ცვლილებებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე თანდართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, გარდა „პირობითი მოსაზრების საფუძველი“ აბზაცში განხილული საკითხებისა თანდართული ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულად ნაკადებს აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლისთვის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

პირობითი მოსაზრების საფუძველი

როგორც წინამდებარე ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მე-17 შენიშვნაშია წარმოდგენილი, 2023 წლის 6 სექტემბრით დათარიღებული აქციონერთა გადაწყვეტილების მიხედვით, ფონდის განთავსებული კაპიტალი 250,000 ათასი ლარით განისაზღვრა და გამოცხადდა როგორც „მთლიანად გადახდილი“. როგორც *სხვა გარემოებათა პარაგრაფში* ნახსენები, ვინაიდან 2022 წლის 31 დეკემბრის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლის ფონდის ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში „გადახდილი განთავსებული კაპიტალი“ 100,000 ათასი ლარის ოდენობით იყო აღრიცხული და 2023 წლის განმავლობაში არ განხორციელებულა კაპიტალის დამატებითი შენატანები, ფონდმა აღიარა 150,000 ათასი ლარის ოდენობით მოთხოვნა აქციონერის მიმართ, 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის (საწყისი ნაშთი და შესადარისი პერიოდის ინფორმაცია). ფონდს არ მიუმართავს აქციონერისთვის გამოცხადებულ გადახდილ განთავსებულ კაპიტალსა და განთავსებულ კაპიტალში ფაქტობრივად განხორციელებულ შენატანს შორის სხვაობასთან დაკავშირებით. ჩვენ ვერ დავადასტურეთ და ვერ შევამოწმეთ ალტერნატიული საშუალებებით აქციონერის მიმართ არსებული მოთხოვნის ამოღებადობა. შედეგად, ჩვენ ვერ დავადგინეთ იყო თუ არა საჭირო კორექტირებები აქციონერის მიმართ არსებულ მოთხოვნასთან და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების დაკავშირებულ ელემენტებთან მიმართებაში 2024 წლის 31 დეკემბრისთვის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლისთვის.

აუდიტს წარვმართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურადაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების აუდიტზე“.

ჩვენ დამოუკიდებლები ვართ კომპანიისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ ჩატარებულ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს საქართველოში. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებითა და ბესსს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული

აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი პირობითი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

სხვა გარემოება

კომპანიის 2023 წლის 31 დეკემბერით დასრულებული წლის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი განახორციელა სხვა აუდიტორმა, რომელმაც გამოთქვა პირობითი მოსაზრება აღნიშნულ ანგარიშგებაზე 2024 წლის 30 დეკემბერს.

პირობითი მოსაზრების საფუძვლებს წარმოადგენდა შემდეგი გარემოებები:

1. წინა პერიოდის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მე-13 შენიშვნაში წარმოდგენილის შესაბამისად, 2023 წლის 6 აპრილით დათარიღებული აქციონერთა გადაწყვეტილების მიხედვით, ფონდის განთავსებული კაპიტალი 250,000 ათასი ლარით იყო განსაზღვრული და გამოცხადდა როგორც „მთლიანად გადახდილი“. ვინაიდან 2022 წლის 31 დეკემბრის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლის ფონდის ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში „გადახდილი განთავსებული კაპიტალი“ 100,000 ათასი ლარის ოდენობით იყო აღრიცხული და 2023 წლის განმავლობაში არ განხორციელებულა კაპიტალის დამატებითი შენატანები, ფონდმა აღიარა 150,000 ათასი ლარის ოდენობით მოთხოვნა აქციონერის მიმართ, 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის. ფონდს არ მიუმართავს აქციონერისთვის გამოცხადებულ გადახდილ განთავსებულ კაპიტალსა და განთავსებულ კაპიტალში ფაქტობრივად განხორციელებულ შენატანს შორის სხვაობასთან დაკავშირებით. წინარე პერიოდის აუდიტორებმა ვერ შეძლეს შეემოწმებინათ ალტერნატიული საშუალებებით აქციონერის მიმართ არსებული მოთხოვნის ამოღებადობა.

2. 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, იყო ინდიკატორი იმისა, რომ სს "აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)"-ს შვილობილ კომპანიაში ინვესტიციის ანაზღაურებადი ღირებულება შეიძლება ყოფილიყო მის საბალანსო ღირებულებებზე დაბალი, რაც შეადგენდა 93,246 ათას ლარს. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი ბასს 36 "აქტივების გაუფასურება" მოითხოვს, რომ მსგავსი მაჩვენებლების არსებობის შემთხვევაში, ხელმძღვანელობამ ანაზღაურებადი ღირებულებების ფორმალური შეფასება გააკეთოს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მსგავსი შეფასება არ გაკეთებულა. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ ფორმალურად შეაფასა ანაზღაურებადი ღირებულება, რამაც 93,188 ათასი ლარის ოდენობით გაუფასურების ზარალის აღიარება გამოიწვია. წინარე პერიოდის აუდიტორებისათვის პრაქტიკულად შეუძლებელი იყო 2022 წლის 1 იანვრისთვის დაგროვილ დეფიციტზე და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის წმინდა ზარალზე ფასს აღრიცხვის სტანდარტების აღნიშნული დარღვევის ფინანსური გავლენის რაოდენობრივად დათვლა.

სხვა ინფორმაცია - კომპანიის მმართველობის ანგარიშგება

სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. სხვა ინფორმაცია მოიცავს კომპანიის მმართველობის ანგარიშგებას 2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის, მაგრამ არ მოიცავს ფინანსურ ანგარიშგებასა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემულ აუდიტორის დასკვნას. ჩვენი მოსაზრება ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია მმართველობის ანგარიშგების წარდგენაზე. მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს ინფორმაციას კომპანიის საქმიანობის შესახებ, რისკების ანალიზს, სამომავლო გეგმებს და სხვა ინფორმაციას ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მიხედვით. მმართველობითი ანგარიშგება ხელმისაწვდომია მხოლოდ ქართულ ენაზე.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ მმართველობით ანგარიშგებას და განვიხილოთ, არის თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება არსებითად შეუსაბამო ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია და წარვადგინოთ შესაბამისი ანგარიში.

დამატებით, ჩვენი ვალდებულებაა გამოვთქვათ მოსაზრება მომზადებულია თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება “ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის შესაბამისად და მოიცავს თუ არა ის ყველა მოთხოვნილ ინფორმაციას.

თუ ჩატარებული პროცედურების საფუძველზე დავასკვნით, რომ მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს არსებით უზუსტობებს, ჩვენ ვალდებულები ვართ განვაცხადოთ ამ ფაქტზე და უზუსტობის არსზე. ჩვენ არ გაგვაჩნია საფუძველი გავაკეთოთ მოხსენება ამ საკითხთან დაკავშირებით.

დასკვნა სხვა საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებზე

ჩვენი აზრით, აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებზე დაყრდნობით, კომპანიის 2024 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით:

- შეესაბამება 2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებას;

- შეიცავს იმ ინფორმაციას, რომელიც მოითხოვება საქართველოს კანონით „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ და შესაბამისობაშია სათანადო მარეგულირებელ ნორმატიულ აქტებთან.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში ხელმძღვანელობა ვალდებულია შეაფასოს კომპანიის შესაძლებლობა გააგრძელოს საქმიანობა უწყვეტად და, საჭიროების შემთხვევაში, წარადგინოს ახსნა-განმარტებითი ინფორმაცია საწარმოს უწყვეტობასთან დაკავშირებით. ხელმძღვანელობა აგრეთვე ვალდებულია მოამზადოს ფინანსური ანგარიშგება საწარმოს უწყვეტობის დაშვების საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხელმძღვანელობა აპირებს კომპანიის ლიკვიდაციას ან საქმიანობის შეჩერებას, ან თუ კომპანიას არ აქვს სხვა რეალისტური არჩევანი.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან მეთვალყურეობა გაუწიონ კომპანიის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშების წარდგენის პროცესს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და წარვადგინოთ ანგარიში, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას აღნიშნულზე. დასაბუთებული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ ის არ არის გარანტია იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი აუცილებლად გამოავლენს არსებით უზუსტობებს მათი არსებობის შემთხვევაში უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ის შესაბამისად აუდიტის მსვლელობისას, როგორც აუდიტის პროცესის შემადგენელი ნაწილი, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ განსჯას და ვიცავთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. გარდა ამისა, ჩვენ ასევე:

- ვსაზღვრავთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობების არსებობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვასრულებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამგვარი რისკების საპასუხოდ და მოვიპოვებთ ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების ჩამოსაყალიბებლად საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თაღლითობით გამოწვეული არსებითი შეცდომების შეუმჩნევლობის რისკი შეცდომით გამოწვეული უზუსტობების შეუმჩნევლობის რისკზე მაღალია, რადგან თაღლითობა მოიცავს ისეთ ქმედებებს, როგორიცაა შეთქმულება, გაყალბება, განზრახ რაიმე ინფორმაციის გამოტოვება და არასრული სახით წარდგენა, ან შიდა კონტროლის არასწორი წარმართვა.

- ვერკვევით კონტროლის სისტემის იმ ნაწილში, რომელიც მნიშვნელოვანია ჩვენი აუდიტის მიზნებისათვის, რათა დავგეგმოთ არსებული სიტუაციისათვის შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები, მაგრამ არა იმ მიზნით, რომ გამოვხატოთ ჩვენი მოსაზრება შიდა კონტროლის ეფექტურობის შესახებ.

- ვაფასებთ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისთვის გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკების, ხელმძღვანელობის მიერ გაკეთებული სააღრიცხვო შეფასებების და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებების შესაბამისობას.

- განვიხილავთ რამდენად შესაფერისი იყო ხელმძღვანელობის მიერ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადება საწარმოს საქმიანობის უწყვეტობის დაშვებაზე დაყრდნობით და, მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე, ვაფასებთ, ხომ არ არის მნიშვნელოვანი განუსაზღვრელობა დაკავშირებული იმ მოვლენებთან და პირობებთან,

რომლებსაც შეუძლიათ მნიშვნელოვანი ეჭვი გააჩინონ მომავალში კომპანიის მიერ საქმიანობის უწყვეტად გაგრძელების შესაძლებლობასთან დაკავშირებით. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ მნიშვნელოვანი განუსაზღვრელობა არსებობს, მაშინ ჩვენგან მოითხოვება აუდიტორულ დასკვნაში მივუთითოთ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი ახსნა-განმარტებითი შენიშვნა, სადაც განხილულია აღნიშნული მნიშვნელოვანი განუსაზღვრელობა, ხოლო თუკი ფინანსურ ანგარიშგებაში აღნიშნული განუსაზღვრელობის არსებობა არ არის ადეკვატურად აღწერილი, მაშინ მოგვეთხოვება აუდიტორული დასკვნის მოდიფიცირება. ჩვენი მოსაზრებები დაფუძნებულია ჩვენ მიერ აუდიტორული დასკვნის ხელმოწერის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე. თუმცა მომავალში შესაძლოა მოხდეს ისეთი მოვლენები, რომლებსაც გავლენა ექნებათ კომპანიის ფუნქციონირების გაგრძელების შესაძლებლობაზე.

- განვიხილავთ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების სტრუქტურას და შინაარსს, განმარტებით შენიშვნებს და ვადგენთ, თუ რამდენად სამართლიანად არის ასახული მასში ტრანზაქციები და მოვლენები.

მმართველობით უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებთან აუდიტის პროცესში გვქონდა კომუნიკაცია აუდიტის მასშტაბის, აუდიტის გეგმის და აუდიტის სხვა მნიშვნელოვან საკითხებზე, მათ შორის შიდა კონტროლის სისტემაში აუდიტის პროცესში გამოვლენილ მნიშვნელოვან სისუსტეებზე ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ანა გაბედავა, გარიგების პარტნიორი (SARAS-A-518332)

შპს „ნექსია ჯორჯია“ (SARAS-F-550338)

თბილისი, საქართველო

11 ნოემბერი 2025

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქართველოს განვითარების ფონდის“ მფლობელებსა და ხელმძღვანელობას:

პირობითი მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ სს „საქართველოს განვითარების ფონდის“ (შემდეგში „კომპანია“) ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული ინდივიდუალური ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, ამავე თარიღით დასრულებული წლის ინდივიდუალური მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, ინდივიდუალური საკუთარი კაპიტალის ცვლილებებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე თანდართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, გარდა „პირობითი მოსაზრების საფუძველი“ აბზაცში განხილული საკითხებისა თანდართული ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულად ნაკადებს აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლისთვის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

პირობითი მოსაზრების საფუძველი

როგორც წინამდებარე ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მე-17 შენიშვნაშია წარმოდგენილი, 2023 წლის 6 სექტემბრით დათარიღებული აქციონერთა გადაწყვეტილების მიხედვით, ფონდის განთავსებული კაპიტალი 250,000 ათასი ლარით განისაზღვრა და გამოცხადდა როგორც „მთლიანად გადახდილი“. როგორც *სხვა გარემოებათა პარაგრაფში* ნახსენები, ვინაიდან 2022 წლის 31 დეკემბრის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლის ფონდის ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში „გადახდილი განთავსებული კაპიტალი“ 100,000 ათასი ლარის ოდენობით იყო აღრიცხული და 2023 წლის განმავლობაში არ განხორციელებულა კაპიტალის დამატებითი შენატანები, ფონდმა აღიარა 150,000 ათასი ლარის ოდენობით მოთხოვნა აქციონერის მიმართ, 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის (საწყისი ნაშთი და შესადარისი პერიოდის ინფორმაცია). ფონდს არ მიუმართავს აქციონერისთვის გამოცხადებულ გადახდილ განთავსებულ კაპიტალსა და განთავსებულ კაპიტალში ფაქტობრივად განხორციელებულ შენატანს შორის სხვაობასთან დაკავშირებით. ჩვენ ვერ დავადასტურეთ და ვერ შევამოწმეთ ალტერნატიული საშუალებებით აქციონერის მიმართ არსებული მოთხოვნის ამოღებადობა. შედეგად, ჩვენ ვერ დავადგინეთ იყო თუ არა საჭირო კორექტირებები აქციონერის მიმართ არსებულ მოთხოვნასთან და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების დაკავშირებულ ელემენტებთან მიმართებაში 2024 წლის 31 დეკემბრისთვის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლისთვის.

აუდიტს წარვმართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურადაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების აუდიტზე“.

ჩვენ დამოუკიდებლები ვართ კომპანიისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ ჩატარებულ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს საქართველოში. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებითა და ბესსს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული

აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი პირობითი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

კომპანიის 2023 წლის 31 დეკემბერით დასრულებული წლის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი განახორციელა სხვა აუდიტორმა, რომელმაც გამოთქვა პირობითი მოსაზრება აღნიშნულ ანგარიშგებაზე 2024 წლის 30 დეკემბერს.

პირობითი მოსაზრების საფუძვლებს წარმოადგენდა შემდეგი გარემოებები:

1. წინა პერიოდის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მე-13 შენიშვნაში წარმოდგენილის შესაბამისად, 2023 წლის 6 აპრილით დათარიღებული აქციონერთა გადაწყვეტილების მიხედვით, ფონდის განთავსებული კაპიტალი 250,000 ათასი ლარით იყო განსაზღვრული და გამოცხადდა როგორც „მთლიანად გადახდილი“. ვინაიდან 2022 წლის 31 დეკემბრის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლის ფონდის ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში „გადახდილი განთავსებული კაპიტალი“ 100,000 ათასი ლარის ოდენობით იყო აღრიცხული და 2023 წლის განმავლობაში არ განხორციელებულა კაპიტალის დამატებითი შენატანები, ფონდმა აღიარა 150,000 ათასი ლარის ოდენობით მოთხოვნა აქციონერის მიმართ, 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის. ფონდს არ მიუმართავს აქციონერისთვის გამოცხადებულ გადახდილ განთავსებულ კაპიტალსა და განთავსებულ კაპიტალში ფაქტობრივად განხორციელებულ შენატანს შორის სხვაობასთან დაკავშირებით. წინარე პერიოდის აუდიტორებმა ვერ შეძლეს შეემოწმებინათ ალტერნატიული საშუალებებით აქციონერის მიმართ არსებული მოთხოვნის ამოღებადობა.

2. 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, იყო ინდიკატორი იმისა, რომ სს "აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)"-ს შვილობილ კომპანიაში ინვესტიციის ანაზღაურებადი ღირებულება შეიძლება ყოფილიყო მის საბალანსო ღირებულებებზე დაბალი, რაც შეადგენდა 93,246 ათას ლარს. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი ბასს 36 "აქტივების გაუფასურება" მოითხოვს, რომ მსგავსი მაჩვენებლების არსებობის შემთხვევაში, ხელმძღვანელობამ ანაზღაურებადი ღირებულებების ფორმალური შეფასება გააკეთოს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მსგავსი შეფასება არ გაკეთებულა. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ ფორმალურად შეაფასა ანაზღაურებადი ღირებულება, რამაც 93,188 ათასი ლარის ოდენობით გაუფასურების ზარალის აღიარება გამოიწვია. წინარე პერიოდის აუდიტორებისათვის პრაქტიკულად შეუძლებელი იყო 2022 წლის 1 იანვრისთვის დაგროვილ დეფიციტზე და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის წმინდა ზარალზე ფასს აღრიცხვის სტანდარტების აღნიშნული დარღვევის ფინანსური გავლენის რაოდენობრივად დათვლა.

სხვა ინფორმაცია - კომპანიის მმართველობის ანგარიშგება

სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. სხვა ინფორმაცია მოიცავს კომპანიის მმართველობის ანგარიშგებას 2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის, მაგრამ არ მოიცავს ფინანსურ ანგარიშგებასა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემულ აუდიტორის დასკვნას. ჩვენი მოსაზრება ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია მმართველობის ანგარიშგების წარდგენაზე. მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს ინფორმაციას კომპანიის საქმიანობის შესახებ, რისკების ანალიზს, სამომავლო გეგმებს და სხვა ინფორმაციას ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მიხედვით. მმართველობითი ანგარიშგება ხელმისაწვდომია მხოლოდ ქართულ ენაზე.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ მმართველობით ანგარიშგებას და განვიხილოთ, არის თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება არსებითად შეუსაბამო ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია და წარვადგინოთ შესაბამისი ანგარიში.

დამატებით, ჩვენი ვალდებულებაა გამოვთქვათ მოსაზრება მომზადებულია თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის შესაბამისად და მოიცავს თუ არა ის ყველა მოთხოვნილ ინფორმაციას.

თუ ჩატარებული პროცედურების საფუძველზე დავასკვნით, რომ მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს არსებით უზუსტობებს, ჩვენ ვალდებულები ვართ განვაცხადოთ ამ ფაქტზე და უზუსტობის არსზე. ჩვენ არ გაგვაჩნია საფუძველი გავაკეთოთ მოხსენება ამ საკითხთან დაკავშირებით.

დასკვნა სხვა საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებზე

ჩვენი აზრით, აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებზე დაყრდნობით, კომპანიის 2024 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით:

- შეესაბამება 2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებას;
- შეიცავს იმ ინფორმაციას, რომელიც მოითხოვება საქართველოს კანონით „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" და შესაბამისობაშია სათანადო მარეგულირებელ ნორმატიულ აქტებთან.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში ხელმძღვანელობა ვალდებულია შეაფასოს კომპანიის შესაძლებლობა გააგრძელოს საქმიანობა უწყვეტად და, საჭიროების შემთხვევაში, წარადგინოს ახსნა-განმარტებითი ინფორმაცია საწარმოს უწყვეტობასთან დაკავშირებით. ხელმძღვანელობა აგრეთვე ვალდებულია მოამზადოს ფინანსური ანგარიშგება საწარმოს უწყვეტობის დაშვების საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხელმძღვანელობა აპირებს კომპანიის ლიკვიდაციას ან საქმიანობის შეჩერებას, ან თუ კომპანიას არ აქვს სხვა რეალისტური არჩევანი.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან მეთვალყურეობა გაუწიონ კომპანიის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშების წარდგენის პროცესს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და წარვადგინოთ ანგარიში, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას აღნიშნულზე. დასაბუთებული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ ის არ არის გარანტია იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი აუცილებლად გამოავლენს არსებით უზუსტობებს მათი არსებობის შემთხვევაში უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ის შესაბამისად აუდიტის მსვლელობისას, როგორც აუდიტის პროცესის შემადგენელი ნაწილი, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ განსჯას და ვიცავთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. გარდა ამისა, ჩვენ ასევე:

- ვსაზღვრავთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობების არსებობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვასრულებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამგვარი რისკების საპასუხოდ და მოვიპოვებთ ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების ჩამოსაყალიბებლად საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თაღლითობით გამოწვეული არსებითი შეცდომების შეუმჩნევლობის რისკი

- შეცდომით გამოწვეული უზუსტობების შეუმჩნევლობის რისკზე მაღალია, რადგან თაღლითობა მოიცავს ისეთ ქმედებებს, როგორიცაა შეთქმულება, გაყალბება, განზრახ რაიმე ინფორმაციის გამოტოვება და არასრული სახით წარდგენა, ან შიდა კონტროლის არასწორი წარმართვა.

- ვერკვევით კონტროლის სისტემის იმ ნაწილში, რომელიც მნიშვნელოვანია ჩვენი აუდიტის მიზნებისათვის, რათა დავგეგმოთ არსებული სიტუაციისათვის შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები, მაგრამ არა იმ მიზნით, რომ გამოვხატოთ ჩვენი მოსაზრება შიდა კონტროლის ეფექტურობის შესახებ.

- ვაფასებთ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისთვის გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკების, ხელმძღვანელობის მიერ გაკეთებული სააღრიცხვო შეფასებების და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებების შესაბამისობას.

- განვიხილავთ რამდენად შესაფერისი იყო ხელმძღვანელობის მიერ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადება საწარმოს საქმიანობის უწყვეტობის დაშვებაზე დაყრდნობით და, მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე, ვაფასებთ, ხომ არ არის მნიშვნელოვანი განუსაზღვრელობა დაკავშირებული იმ მოვლენებთან და პირობებთან,

  რომლებსაც შეუძლიათ მნიშვნელოვანი ეჭვი გააჩინონ მომავალში კომპანიის მიერ საქმიანობის უწყვეტად გაგრძელების შესაძლებლობასთან დაკავშირებით. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ მნიშვნელოვანი განუსაზღვრელობა არსებობს, მაშინ ჩვენგან მოითხოვება აუდიტორულ დასკვნაში მივუთითოთ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი ახსნა-განმარტებითი შენიშვნა, სადაც განხილულია აღნიშნული მნიშვნელოვანი განუსაზღვრელობა, ხოლო თუკი ფინანსურ ანგარიშგებაში აღნიშნული განუსაზღვრელობის არსებობა არ არის ადეკვატურად აღწერილი, მაშინ მოგვეთხოვება აუდიტორული დასკვნის მოდიფიცირება. ჩვენი მოსაზრებები დაფუძნებულია ჩვენ მიერ აუდიტორული დასკვნის ხელმოწერის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე. თუმცა მომავალში შესაძლოა მოხდეს ისეთი მოვლენები, რომლებსაც გავლენა ექნებათ კომპანიის ფუნქციონირების გაგრძელების შესაძლებლობაზე.

- განვიხილავთ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების სტრუქტურას და შინაარსს, განმარტებით შენიშვნებს და ვადგენთ, თუ რამდენად სამართლიანად არის ასახული მასში ტრანზაქციები და მოვლენები.

მმართველობით უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებთან აუდიტის პროცესში გვქონდა კომუნიკაცია აუდიტის მასშტაბის, აუდიტის გეგმის და აუდიტის სხვა მნიშვნელოვან საკითხებზე, მათ შორის შიდა კონტროლის სისტემაში აუდიტის პროცესში გამოვლენილ მნიშვნელოვან სისუსტეებზე ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ანა გაბედავა, გარიგების პარტნიორი (SARAS-A-518332)

შპს „ნექსია ჯორჯია“ (SARAS-F-550338)

თბილისი, საქართველო

11 ნოემბერი 2025

’000 ლარი	შენიშვნა	31დეკემბერი 2024	31 დეკემბერი 2023
აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	9	5,841	5,955
საინვესტიციო ქონება	10	44,241	44,261
ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში	11	22,437	22,245
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	12	13,567	11,016
სხვა ინვესტიციები	13	13,560	12,603
სასესხო მოთხოვნები	14	45,783	581
ვადიანი ანაბარი	15	2,000	13,555
გრძელვადიანი აქტივები		**147,429**	**110,216**
სასესხო მოთხოვნები	14	6,382	5,460
სხვა აქტივები		1,265	2,898
მოთხოვნა აქციონერის მიმართ	17	150,000	150,000
მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	18(a)	-	56,934
ვადიანი ანაბარი	15	12,000	3,200
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	16	52,759	57,876
მოკლევადიანი აქტივები		**222,406**	**276,368**
სულ აქტივები		**369,835**	**386,584**
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	17(a)	250,000	250,000
მესაკუთრის განაწილებები	17(b)	(55,844)	(55,970)
გაუნაწილებელი მოგება		174,157	138,313
სულ კაპიტალი		**368,313**	**332,343**
ვალდებულებები			
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	18(b)	-	53,037
სხვა ვალდებულებები		1,522	1,204
მოკლევადიანი ვალდებულებები		**1,522**	**54,241**
სულ ვალდებულებები		**1,522**	**54,241**
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		**369,835**	**386,584**

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება განიხილება შესაბამის შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს (გვ. 12–60)

'000 ლარი	შენიშვნა	2024	2023
საინვესტიციო შემოსავალი			
ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებულ ინვესტიციებზე	12	(234)	(1,300)
სხვა საინვესტიციო შემოსავალი	5	5,056	34,457
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური აქტივები - სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება		768	333
სულ საინვესტიციო შემოსავალი		**5,590**	**33,490**
საოპერაციო ხარჯები			
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები		(4,639)	(3,781)
ცვეთის დარიცხვა	9,10	(286)	(269)
გაუფასურების ზარალი ინვესტიციებზე შვილობილ კომპანიებში	11(b)	(278)	(571)
გაუფასურების ზარალი ინვესტიციებზე მეკავშირე საწარმოებში	12	(553)	-
სასესხო მოთხოვნასთან დაკავშირებული გაუფასურების აღდგენა/(ზარალი)	19(c)	26,504	(6,873)
გაუფასურების ზარალი სხვა აქტივებზე		(2,044)	-
სხვა საოპერაციო ხარჯები	7	(1,770)	(1,406)
სხვა შემოსავალი		476	980
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		**23,000**	**21,570**
ფინანსური შემოსავალი	6	11,807	9,939
ფინანსური ხარჯები	6	(1)	(4,270)
წმინდა ფინანსური შემოსავალი		**11,806**	**5,669**
მოგება/(ზარალი) მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		**34,806**	**27,239**
მოგების გადასახადის ხარჯი	8	1,038	(386)
მთლიანი სრული შემოსავალი/(ზარალი) წლის განმავლობაში		**35,844**	**26,853**

წინამდებარე ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2025 წლის 11 ნოემბერს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

ბესიკ ბუგიანიშვილი
აღმასრულებელი დირექტორი

იოსებ მამუკელაშვილი
ფინანსური დირექტორი

მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება განიხილება შესაბამის შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს (გვ. 12–60)

'000 ლარი	შენიშვნა	2024	2023
საინვესტიციო შემოსავალი			
ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებულ ინვესტიციებზე	12	(234)	(1,300)
სხვა საინვესტიციო შემოსავალი	5	5,056	34,457
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური აქტივები - სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება		768	333
სულ საინვესტიციო შემოსავალი		**5,590**	**33,490**
საოპერაციო ხარჯები			
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები		(4,639)	(3,781)
ცვეთის დარიცხვა	9,10	(286)	(269)
გაუფასურების ზარალი ინვესტიციებზე შვილობილ კომპანიებში	11(b)	(278)	(571)
გაუფასურების ზარალი ინვესტიციებზე მეკავშირე საწარმოებში	12	(553)	-
სასესხო მოთხოვნასთან დაკავშირებული გაუფასურების აღდგენა/(ზარალი)	19(c)	26,504	(6,873)
გაუფასურების ზარალი სხვა აქტივებზე		(2,044)	-
სხვა საოპერაციო ხარჯები	7	(1,770)	(1,406)
სხვა შემოსავალი		476	980
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		**23,000**	**21,570**
ფინანსური შემოსავალი	6	11,807	9,939
ფინანსური ხარჯები	6	(1)	(4,270)
წმინდა ფინანსური შემოსავალი		**11,806**	**5,669**
მოგება/(ზარალი) მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		**34,806**	**27,239**
მოგების გადასახადის ხარჯი	8	1,038	(386)
მთლიანი სრული შემოსავალი/(ზარალი) წლის განმავლობაში		**35,844**	**26,853**

წინამდებარე ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2025 წლის 11 ნოემბერს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

ბესიკ ბუგიანიშვილი
აღმასრულებელი დირექტორი

იოსებ მამუკელაშვილი
ფინანსური დირექტორი

მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება განიხილება შესაბამის შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს (გვ. 12–60)

’000 ლარი	განთავსებული კაპიტალი	მესაკუთრის განაწილებები	გაუნაწილებელი მოგება	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის	100,000	(55,159)	111,460	156,301
მთლიანი სრული ზარალი წლის განმავლობაში	-	-	26,853	26,853
პირდაპირ კაპიტალში ასახული ოპერაციები მესაკუთრეებთან				
მესაკუთრის შენატანები (იხილეთ შენიშვნა 17(a))	150,000	-	-	150,000
არაფულადი აქტივების გატანა	-	(811)	-	(811)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	**250,000**	**(55,970)**	**138,313**	**332,343**
ნაშთი 2024 წლის 1 იანვარს	250,000	(55,970)	138,313	332,343
მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	-	35,844	35,844
პირდაპირ კაპიტალში ასახული ოპერაციები მესაკუთრეებთან				
არაფულადი აქტივების ზრდა	-	126	-	126
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბერს	**250,000**	**(55,844)**	**174,157**	**368,313**

კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება განიხილება შესაბამის შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს (გვ. 12–60)

'000 ლარი	შენიშვნა	2024	2023
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან			
წლის მოგება/ზარალი		35.844	26,853
კორექტირებები:			
ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებულ ინვესტიციებზე (მოგების გადასახადის გამოკლებით)	12	234	1,300
სხვა საინვესტიციო შემოსავალი		(5,056)	(34,457)
ფინანსური აქტივების სამართლიანი ღირებულება		(768)	(333)
ცვეთის დარიცხვა	9,10	286	269
გაუფასურების ზარალი ინვესტიციებზე შვილობილ კომპანიებში	11	278	570
მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების გაუფასურების ზარალი	12	553	-
სასესხო მოთხოვნასთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი	19(c)	(26,504)	6,873
გაუფასურების ზარალი სხვა აქტივებზე		2,044	-
მოგების გადასახადის ხარჯი	8	(1,038)	386
წინა ფინანსური შემოსავალი	6	(11,806)	(5,669)
		(5,933)	**(4,208)**
ცვლილებები:			
სხვა აქტივებში		199	(1,359)
სხვა ვალდებულებებში		318	52
სხვა მოთხოვნაში		1,668	2,575
საოპერაციო საქმიანობებში გამოყენებული ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადისა და პროცენტის გადახდამდე		**(3,748)**	**(2,940)**
გადახდილი პროცენტი		-	-
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		**(3,748)**	**(2,940)**
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან			
მიღებული დივიდენდი		-	2,828
მიღებული პროცენტი		4,659	4,163
გაცემული სესხების დაფარვა		3,211	58
გაცემული სესხი		(13,674)	-
ვადიანი ანაბრების განთავსება		2,755	(16,755)
შვილობილ კომპანიებში ინვესტიციების ზრდა	11	(470)	(1,037)
მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების ზრდა	12	(9,409)	(232)
სხვა ინვესტიციების ზრდა		(189)	(1,959)
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(94)	(85)
საინვესტიციო ქონების შეძენა		-	(47)
მეკავშირე კომპანიების განაწილებიდან მიღებული ანაზღაურება		6,071	-
მეკავშირე კომპანიების გაყიდვიდან მიღებული ანაზღაურება	5	4,343	42,383
ინვესტიციური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		**(2,797)**	**29,317**
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან		-	-
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		**(6,545)**	**26,377**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვარს	16	57,876	29,142
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		1,428	2,357
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბერს	**16**	**52,759**	**57,876**

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება განიხილება შესაბამის შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს (გვ. 12–60)

შენიშვნა		გვერდი
1.	ანგარიშვალდებული საწარმო	12
2.	აღრიცხვის საფუძველი	15
3.	სამუშაო და წარდგენის ვალუტა	15
4.	შეფასებებისა და მსჯელობის გამოყენება	15
5.	სხვა საინვესტიციო შემოსავლები	17
6.	ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები	18
7.	სხვა საოპერაციო ხარჯები	18
8.	მოგების გადასახადის ხარჯი	18
9.	ძირითადი საშუალებები	19
10.	საინვესტიციო ქონება	19
11.	ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში	21
12.	ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	23
13.	სხვა ინვესტიციები	26
14.	სასესხო მოთხოვნები	27
15.	ვადიანი ანაბარი	28
16.	ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	28
17.	კაპიტალი	28
18.	მოთხოვნები და ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	29
19.	სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა	31
20.	პირობითი ვალდებულებები	40
21.	დაკავშირებული მხარეები	40
22.	შეფასების საფუძველი	42
23.	არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ	42
24.	ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული	57
25.	შემდგომი მოვლენები	60

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

(a) ბიზნესის გარემო

ფონდის საქმიანობა ძირითადად ხორციელდება საქართველოში. შესაბამისად, ფონდზე გავლენა აქვს საქართველოში არსებულ ეკონომიკურ ფაქტორებს და ფინანსური ბაზრებს, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი ნორმები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს ექვემდებარებიან და განიცდიან ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო სირთულეებთან ერთად, საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციებისთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოქმნის.

გლობალური და რეგიონული ფაქტორების მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკა 2024 წელს 9.4%-ით გაიზარდა და ინფლაციის დონემ კი 1.9% შეადგინა. მშპ-ს რეალური ზრდა ძირითადად განპირობებულია გაზრდილი ექსპორტით, ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლებით და ფულადი გზავნილების დაჩქარებით, რაც დაკავშირებულია მიგრანტებისა და ტურისტების შემოდინებასთან. ქართული ლარის კურსმა სტაბილურობა შეინარჩუნა და აშშ დოლართან მიმართებაში 4.37%-ით გამყარდა (2023: 9.87%). წყაროები: www.geostat.ge; www.nbg.gov.ge.

წინამდებარე ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას ფონდის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

(b) ორგანიზაცია და ოპერაციები

სს "საქართველოს განვითარების ფონდი" წარმოადგენს სააქციო საზოგადოებას, რომელიც მდებარეობს საქართველოში. რეორგანიზაციის შედეგად, ყოფილმა სს „საპარტნიორო ფონდმა“ შეიცვალა სახელი და გახდა სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“ 2023 წლის სექტემბრიდან.

ფონდი დაფუძნდა 2011 წლის 28 ივნისს, როგორც მთლიანად სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული საწარმო „სს საქართველოს განვითარების ფონდის შესახებ საქართველოს კანონის" შესაბამისად. ფონდი წარმოადგენს საჯარო სექტორში მოქმედ სპეციალიზირებულ საწარმოს, რომელიც დაფუძნებულია საქართველოს სახელმწიფოს მიერ; მის მმართველობით ორგანოებს წარმოადგენენ სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო. ის შეიქმნა საქართველოს ეკონომიკაში ნაკლებ განვითარებულ მრეწველობებში ინვესტიციების ხელშეწყობის და ქვეყანაში ახალი დასაქმების შესაძლებლობების შექმნის მიზნით.

ფონდის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს კაპიტალისა და სესხის სახით დაფინანსებას, საქართველოში მოქმედი კერძო და საჯარო სექტორის კომპანიებისთვის, პრიორიტეტით ენერგეტიკის, სოფლის მეურნეობის, წარმოებისა და უძრავი ქონების სექტორებში განხორციელებულ პროექტებზე. თუმცა, ფონდის რეორგანიზაციის შედეგად, რომელიც 2023 წლის სექტემბერში დასრულდა, ძირითადი საქმიანობის არეალი მნიშვნელოვნად გაფართოვდა და მოიცავს ინოვაციურ წარმოებასა და სტარტაპებს, მაღალტექნოლოგიურ და ეკომეგობრულ წარმოებას, ექსპორტზე ორიენტირებულ საწარმოებს, ასევე ადგილობრივ წარმოებას მაღალი იმპორტის ჩანაცვლების პოტენციალით და სხვა მიმართულებებს. ამჟამად, ფონდი აწვდის ისეთ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, როგორიცაა

წილობრივი მონაწილეობა, უპირატესი სესხი, სუბორდინირებული სესხი, მეზანინის ტიპის დაფინანსება, სინდიცირებული სესხი და გარანტიები.

ფონდის იურიდიული მისამართია: ვუკოლ ბერიძის №6, 0108, თბილისი, საქართველო. ფონდის სარეგისტრაციო ნომერია: 404404550.

ფონდი მთლიანად საქართველოს სახელმწიფოს საკუთრებაშია, რომელსაც საქართველოს მთავრობა („მშობელი კომპანია“, „მესაკუთრე“) წარმოადგენს. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია მე-21 შენიშვნაში.

(c) ფონდის საინვესტიციო პორტფელი

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფონდს პირდაპირი და არაპირდაპირი წილები ჰქონდა შემდეგ ორგანიზაციებში:

სახელი	რეგისტრაციის და საქმიანობის ქვეყანა	2024 საკუთრება / ხმის უფლება	2023 საკუთრება/ ხმის უფლება	ძირითადი საქმიანობა
შპს „პროექტი“	საქართველო	100%	100%	თვითმფრინავებისთვის სათადარიგო ნაწილების წარმოება.
სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“	საქართველო	66%	66%	თვითმფრინავებისთვის სათადარიგო ნაწილების წარმოება.
შპს „თბილისის ლოგისტიკის ცენტრი“ და მისი შვილობილი კომპანიები				
შპს „თბილისის ლოგისტიკის ცენტრი“	საქართველო	100%	100%	კვების მომსახურება.
შპს „საქართველოს ხილისა და ბოსტნეულის ექსპორტის კომპანია“	საქართველო	100%	100%	ხილისა და ბოსტნეულის ექსპორტი.
შპს „საქართველოს პროდუქტი“	საქართველო	100%	100%	ტურიზმის განვითარება.
შპს „საქართველოს შავი ზღვის პორტი“	საქართველო	100%	100%	პორტის მშენებლობა და ექსპლუატაცია.
შპს „ლაგოდეხის სავაჭრო ცენტრი“	საქართველო	100%	100%	ლაგოდეხის სავაჭრო ცენტრის მშენებლობა და იჯარით გაცემა.
შპს „რუხის სავაჭრო ცენტრი“	საქართველო	100%	100%	სავაჭრო ცენტრის მშენებლობა და იჯარით გაცემა.
შპს „სტარტაპ საქართველო“	საქართველო	100%	100%	ვენჩურული კაპიტალი.
შპს „იმერეთი გრინერი“	საქართველო	100%	100%	სოფლის მეურნეობა/მეურნეობა.
შეზღუდული პასუხისმგებლობის პარტნიორობა „Caucasus Clean Energy I"	გაერთიანებული სამეფო	8%	8%	საინვესტიციო ფონდი.
შპს „საქართველოს დარგობრივი და რეგიონული განვითარების კომპანია“	საქართველო	-	100%	საინვესტიციო ფონდი, რომელიც უზრუნველყოფს ინვესტიციებს საქართველოში რეგიონულ განვითარებაში.

სახელი	რეგისტრაციის და საქმიანობის ქვეყანა	2024 საკუთრება / ხმის უფლება	2023 საკუთრება/ ხმის უფლება	ძირითადი საქმიანობა
შპს „ლიკანის რეზიდენცია“	საქართველო	100%	100%	რომანოვების სასახლის განახლება ლიკანში.
შპს „გლობალ ბრენდი“	საქართველო	100%	100%	ღვინის ექსპორტი აშშ – ში.
შპს „ინფრასტრუქტურის განვითარების საპარტნიორო კომპანია“	საქართველო	100%	100%	ანაკლიის პორტის პროექტში ინვესტიციების უზრუნველყოფა.
Gazelle Fund LP	კანადა	29.11%	29.11%	საერთაშორისო საინვესტიციო კომპანია წარმოდგენილი საქართველოში და სომხეთში.
შპს „საპარტნიორო ფონდი- მწვანე განვითარება“ და მისი შვილობილი კომპანიები				
შპს „საპარტნიორო ფონდი - მწვანე განვითარება	საქართველო	100%	100%	უძრავი ქონების განვითარება.
შპს „ჯინო გრინ სიტი კორპორაცია“	საქართველო	49%	49%	უძრავი ქონების განვითარება.
შპს „ისთ ვესთ ბრიჯი" და მისი შვილობილი კომპანიები				
შპს „ისთ ვესთ ბრიჯი"	საქართველო	100%	100%	საინვესტიციო ფონდის ფლობა.
შპს „Georgian National Construction Fund Company“	საქართველო	49%	49%	არა-აქტიური კომპანია.
სს "ნენსკრა ჰიდრო"	საქართველო	7.4%	7.4%	სვანეთში (საქართველო) ჰიდროელექტროსადგურის განვითარება, მშენებლობა და ექსპლუატაცია.
შპს „ჯსჰ კავკასიან სუს ჰერითიჯ“	საქართველო	49.90%	49.90%	ღორების ფერმა.
სს "ნენსკრა"	საქართველო	100%	100%	ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობა და ექსპლუატაცია.
სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალი“	საქართველო	100%	100%	სასტუმროს მშენებლობა და მართვა.
შპს „ბორჯომი ლიკანი“	საქართველო	100%	100%	უძრავი ქონების განვითარება.
შპს „ნიუ ტექნოლოჯი იმპექს“	საქართველო	10%	10%	არა-აქტიური კომპანია.
შპს „Georgian Natural Products“	ბელარუსია	100%	100%	ღვინისა და სასოფლო სამეურნეო ნაწარმის ექსპორტი.
შპს „აღობილი“	საქართველო	49%	49%	სასტუმროს მშენებლობა და მართვა.
მშვიდობის ფონდი უკეთესი მომავლისთვის (ააიპ)	საქართველო	33.33%	33.33%	საინვესტიციო კომპანია.

ფონდის ყველა მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანია და ინვესტირების ობიექტი მეკავშირე საწარმო, ქართულ სააქციო საზოგადოებებს და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებს წარმოადგენენ, მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

2. აღრიცხვის საფუძველი

შესაბამისობა

წინამდებარე ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს აღრიცხვის სტანდარტები“) სრულ შესაბამისობაში. ფონდი ამზადებს კონსოლიდირებულ ფასს აღრიცხვის სტანდარტების შესაბამის ფინანსურ ანგარიშგებას 2024 წლისთვის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლისთვის. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება საჯაროდ ხელმისაწვდომი იქნება შემდეგ ვებგვერდებზე: www.fund.ge; www.reportal.ge.

მომხმარებლები უნდა გაეცნონ წინამდებარე ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებას 2024 წლის 31 დეკემბრისთვის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლისთვის მომზადებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ერთად, რათა მოიპოვონ სრული ინფორმაცია ფონდის და მისი შვილობილი კომპანიების ზოგად ფინანსურ მდგომარეობაზე, საქმიანობის შედეგებზე და ფინანსური მდგომარეობის ცვლილებებზე. აღნიშნული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მიღება შესაძლებელია შემდეგ მისამართზე: საქართველო, თბილისი, ვ.ბერიძის ქ. N6 ან ელექტრონულად www.fund.ge.

3. სამუშაო და წარდგენის ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტა არის ქართული ლარი, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს ფონდის სამუშაო ვალუტას და ვალუტას, რომელშიც წარმოდგენილია წინამდებარე ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება. ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასეულამდე, გარდა სხვაგვარად მითითებული შემთხვევებისა.

4. შეფასებებისა და მსჯელობის გამოყენება

ფასს აღრიცხვის სტანდარტებთან შესაბამისი ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს მსჯელობებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობებზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს ამ შეფასებებისაგან.

შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა მუდმივად ხორციელდება. სააღრიცხვო შეფასებების გადახედვის შედეგები აღიარდება იმ პერიოდში, რომელშიც მოხდა მათი გადახედვა და ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზეც მათ ექნებათ გავლენა.

ინფორმაცია კრიტიკული მსჯელობების შესახებ, რომლებიც გამოიყენება სააღრიცხვო პოლიტიკების შემუშავებისას და რომელთაც აქვთ ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, განსაზღვრულია შემდეგ შენიშვნებში:

– შენიშვნა 19(c) – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის შეფასება სასესხო მოთხოვნებისთვის;
– შენიშვნა 11 და შენიშვნა 12 – გაუფასურების დარიცხვის/გაუფასურების აღდგენის მაჩვენებლების არსებობა კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხული ინვესტიციებისთვის და შვილობილ კომპანიებში განხორციელებული ინვესტიციებისთვის.

ინფორმაცია იმ დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობების შესახებ, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში არსებითი ცვლილების გამოწვევის მნიშვნელოვან რისკს ატარებენ, მოცემულია შემდეგ შენიშვნებში:
– შენიშვნა 19(c) – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის შეფასება სასესხო მოთხოვნებისთვის;
– შენიშვნა 11 და შენიშვნა 12 – გაუფასურების დარიცხვის/გაუფასურების აღდგენის მაჩვენებლების არსებობა კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხული ინვესტიციებისთვის და შვილობილ კომპანიებში განხორციელებული ინვესტიციებისთვის.

სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

ფონდის რამდენიმე სააღრიცხვო პოლიტიკა და განმარტება მოითხოვს ფინანსური და არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრას.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას, ფონდი შეძლებისდაგვარად იყენებს ბაზრის დაკვირვებად მონაცემებს. სამართლიანი ღირებულება, შეფასების ტექნიკაში გამოყენებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, იყოფა სამართლიანი ღირებულების იერარქიის შემდეგ დონეებად:

– დონე 1: აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (დაუკორექტირებელი) იდენტური აქტივებისა ან ვალდებულებებისთვის.
– დონე 2: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, გარდა კოტირებული ფასებისა, რომლებიც შეტანილია 1-ელ დონეში, და რომლებიც ემპირიულია პირდაპირ (მაგ. ფასები) ან არაპირდაპირ (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
– დონე 3: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნება დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები).
თუ აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების კატეგორიებად დაყოფა შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონის ფარგლებში, მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შეფასება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეს მიეკუთვნება, რომელსაც მიეკუთვნება ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემები, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

ფონდი ახდენს სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადასვლის აღიარებას იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რომლის განმავლობაშიც ადგილი ჰქონდა ცვლილებას.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების შეფასების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია შენიშვნაში 19(a) - ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები.

5. სხვა საინვესტიციო შემოსავლები

შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ წილის გაყიდვა

საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 29 ნოემბრისა და 7 დეკემბრის გადაწყვეტილებების საფუძველზე, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ (GOGC JSC) დაევალა შპს „გარდაბნის თბოსადგურში“ ფონდის კუთვნილი 49.092% წილის შეძენა. ფონდის წილის შესყიდვის ღირებულება შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ შეფასების ანგარიშზე იყო დაფუძნებული, რომელიც წილების სამართლიან ღირებულებას ასახავდა. 49.092% წილის შეძენა, რომლის ღირებულებაც შეადგენდა 43,259 ათას ევროს, განხორციელდა შემდეგი ფორმით: 17,000 ათას ევრო, რაც შეადგენდა 19.292%-ს, გადაიხადა GOGC JSC-მა . GOGC JSC-ის მიერ ფონდისთვის გაცემული 7,123 ათასი ევროს ოდენობის სესხი იქნა ურთიერთგადაფარული წილების 8.084%-ის ფასთან. დარჩენილი 19,136 ათასი ევროს გადახდა უნდა განხორციელებულიყო GOGC JSC-ის მიერ, როდესაც ის „გარდაბნის თბოსადგურის“ წილს გაყიდდიდა. 2023 წელს არ გაიყიდა „გარდაბნის თბოსადგურის“ წილი, შესაბამისად 2024 წლის იანვარში, GOGC JSC-მა ფონდს დაუბრუნა „გარდაბნის თბოსადგურის“ 21.716% წილი.

2024 წლის იანვარში, შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ ფონდის კუთვნილი წილი გადაეცა „საქართველოს რკინიგზას“ და სანაცვლოდ, გაიქვითა ფონდის ვალდებულება „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ 53,037 ათასი ლარის ოდენობით და ფონდმა მიიღო 4,343 ათასი ლარი, საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 29 ნოემბრის და 7 დეკემბრის გადაწყვეტილებების შესაბამისად. შედეგად, 2,056 ათასი ლარის მოგება აღიარდა სხვა საინვესტიციო შემოსავლად მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

წილის რეალიზაცია შპს „წინანდლის მამულებში“

შპს „წინანდლის სავანესა“ და ფონდს შორის 2016 წლის 2 სექტემბერს გაფორმებული პარტნიორთა შეთანხმების ("PA") ფარგლებში, კონკრეტული ქოლ და ფუთ ოფციონის უფლებები იქნა მინიჭებული შპს „წინანდლის მამულებში“ არამაკონტროლებელ წილთან დაკავშირებით. ორივე ოფციონის აღსრულების ფასი განსაზღვრულია PA-ში, როგორც ფონდის ინვესტიცია შპს „წინანდლის მამულების“ კაპიტალში, დამატებული დაგროვილი პროცენტი, მხარეების შორის შეთანხმების შესაბამისად. 2021 წლის 5 ოქტომბერს, PA-ში შევიდა ცვლილება, რომლის მიხედვითაც ფუთ-ოფციონის დაწყების თარიღი ორი წლით გადაიდო, 2025 წლის 31 ივლისამდე.

2023 წლის 19 მაისს, PA-ს პირობების თანახმად, შპს „წინანდლის სავანემ“ შეიძინა შპს „წინანდლის მამულებში“ დარჩენილი არამაკონტროლებელი წილი. ფონდმა, რომელიც შპს „წინანდლის მამულებში“ 33.43% წილს ფლობდა, მიიღო 42,383 ლარის ოდენობით ანაზღაურება. გასვლის თარიღისთვის, ინვესტიციის საბალანსო ღირებულება 7,926 ათას ლარს შეადგენდა. გარიგების შედეგად საბალანსო ღირებულებასა და მიღებულ თანხას შორის სხვაობა 34,457 ათასი ლარის ოდენობით აღიარებულ იქნა მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში.

დივიდენდები

2024 და 2023 წლებში დივიდენდები არ გამოცხადებულა და არ მიღებულა.

6. ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები

’000 ლარი	2024	2023
აღიარებული მოგებაში ან ზარალში		
საპროცენტო შემოსავალი ეფექტური პროცენტის მეთოდის მიხედვით	11,001	7,604
საკურსო სხვაობით განპირობებული წმინდა შემოსულობა	806	2,335
ფინანსური შემოსავალი	**11,807**	**9,939**
საპროცენტო ხარჯი ეფექტური პროცენტის მეთოდის მიხედვით	(1)	(3,098)
მოდიფიცირებით განპირობებული ზარალი ფინანსურ ვალდებულებაზე	-	(642)
ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ცვლილებით განპირობებული ზარალი	-	(530)
ფინანსური ხარჯები	**(1)**	**(4,270)**
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული წმინდა ფინანსური შემოსავალისა	**11,806**	**5,669**

7. სხვა საოპერაციო ხარჯები

სხვა საოპერაციო ხარჯები მოიცავს პროფესიული მომსახურების ხარჯებს, ქონების გადასახადს, კომუნალურ ხარჯებს, უსაფრთხოების ხარჯებს, მივლინებების ხარჯებს და სხვა საოპერაციო ხარჯებს.

2024 წლისთვის პროფესიული მომსახურების ხარჯები მოიცავს აუდიტორული მომსახურების საფასურს 132 ათასი ლარის ოდენობით (2023: 165 ათასი ლარი).

8. მოგების გადასახადის ხარჯი

ფონდი იხდის მოგების გადასახადს საქართველოს გარეთ დაფუძნებულ კომპანიებში განხორციელებულ ინვესტიციებთან დაკავშირებით, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად. შესაბამისად, როდესაც გადასახადი გადაიხდება, მოგების გადასახადის ხარჯი აღირიცხება ინდივიდუალური მოგებისა და ზარალის ანგარიშში. საგადასახადო კანონმდებლობის მიხედვით, როდესაც ინვესტიციებიდან მიღებულია კაპიტალის განაწილება ან დივიდენდები, კომპანიას აქვს უფლება გადახდილი მოგების გადასახადი ნაწილობრივ ან სრულად დაიბრუნოს. ასეთი დაბრუნებები ამცირებს საშემოსავლო გადასახადის ხარჯს ინდივიდუალური მოგებისა და ზარალის ანგარიშში იმ პერიოდში, როდესაც მოხდება დაბრუნების უფლების მოპოვება.

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ფონდმა აღრიცხა მოგების გადასახადის ხარჯის დაბრუნება 1,038 ათასი ლარის ოდენობით. 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ფონდმა აღიარა მოგების გადასახადის ხარჯი 534 ათასი ლარის ოდენობით.

9. ძირითადი საშუალებები

'000 ლარი	მიწა და შენობა-ნაგებობები	სხვა	სულ
თვითღირებულება ან დასაშვები საწყისი ღირებულება			
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	6,478	1,842	8,320
შესყიდვები	-	314	314
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	**6,478**	**2,156**	**8,634**
ნაშთი 2024 წლის 1 იანვარს	6,478	2,156	8,634
შესყიდვები	-	94	94
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბერს	**6,478**	**2,250**	**8,728**
ცვეთა და გაუფასურების ზარალები			
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	(708)	(1,785)	(2,493)
წლის ცვეთა	(129)	(57)	(186)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	**(837)**	**(1,842)**	**(2,679)**
ნაშთი 2024 წლის 1 იანვარს	(837)	(1,842)	(2,679)
წლის ცვეთა	(128)	(80)	(208)
2024 წლის 31 დეკემბერს	**(965)**	**(1922)**	**(2,887)**
საბალანსო ღირებულებები			
2023 წლის 31 დეკემბერს	**5,641**	**314**	**5,955**
2024 წლის 31 დეკემბერს	**5,513**	**328**	**5,841**

ფონდის უძრავი ქონება არ არის დატვირთული იპოთეკით ან/და გირავნობით მესამე პირის სასარგებლოდ.

10. საინვესტიციო ქონება

'000 ლარი	2024	2023
ნაშთი 1 იანვარს	44,261	45,108
შესყიდვები	58	94
წლის ცვეთა	(78)	(83)
გასვლები	-	(858)
ნაშთი 31 დეკემბერს	**44,241**	**44,261**

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრისთვის, საინვესტიციო ქონებას შეადგენს მიწის ნაკვეთები, შენობები და დაუსრულებელი ქონება, რომელიც არის მფლობელობაში განუსაზღვრელი სამომავლო გამოყენებისთვის.

(a) საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობამ შეაფასა საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა დამოუკიდებელი გარე შემფასებლების მიერ, რომლებსაც

აქვთ შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და მიმდინარე გამოცდილება შეფასებული ქონების მდებარეობისა და კატეგორიის მიხედვით.

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა 159,060 ათასი ლარის და 62,635 ათასი ლარის ოდენობით, წლების შესაბამისად. შეფასება კლასიფიცირებულია, როგორც მე-3 დონის სამართლიანი ღირებულება, გამოყენებული შეფასების მეთოდოლოგიის მონაცემებზე დაყრდნობით.

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია მიწის სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას გამოყენებული შეფასების მეთოდები, ასევე გამოყენებული არსებითი არაპირდაპირად აღქმადი მონაცემები.

ქონება	შეფასების მეთოდი
საქართველოში მდებარე მიწა და შენობები.	სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა მოხდა მსგავსი ქონებების (მსგავს ადგილმდებარეობაზე და მსგავს ფიზიკურ მდგომარეობაში) გამოცხადებულ მოთხოვნილ ფასებზე დაყრდნობით. მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები უკავშირდება სხვაობებს მიწისა და შენობების მახასიათებლებში, როგორიც არის, ზომა, ადგილმდებარეობა, წვდომა ქონებაზე და მოლაპარაკებების გზით მიღწეული ფასდაკლება, რომლისთვისაც ხელმძღვანელობამ გამოიყენა 0% დან 35%- მდე კორექტირებები დაკვირვებად მოთხოვნილ ფასებზე.

2024 წლის 31 დეკემბრისთვის დამატებითი გაუფასურების ან ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალის აღდგენის მაჩვენებლები არ ყოფილა იდენტიფიცირებული.

11. ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში

შვილობილ კომპანიებში განხორციელებული ინვესტიციები 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია ქვემოთ:

‘000 ლარი შვილობილი კომპანია	საკუთრება 2023	საკუთრება 2024	ბიზნეს საქმიანობა	ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	შენატანი	გაუფასურების აღდგენა	გაუფასურება	ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალი“	100%	100%	სასტუმროს მართვა.	-	-	-	-	-
შპს „საპარტნიორო ფონდი - მწვანე განვითარება“	100%	100%	უძრავი ქონების განვითარება.	20,385	-	-	-	20,385
შპს „ლიკანის რეზიდენცია“	100%	100%	რომანოვების სასახლის განახლება ლიკანში.	1,033	192	-	-	1,225
შპს „ქართული ნატურალური პრდუქტები“	100%	100%	ღვინისა და სასოფლო-სამეურნეო ნაწარმის ექსპორტი.	768	-	-	-	768
სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“	66%	66%	თვითმფრინავებისთვის სათადარიგო ნაწილების წარმოება.	59	-	-	-	59
შპს „თბილისის ლოგისტიკის ცენტრი“	100%	100%	კვების მომსახურება.	-	278	-	(278)	-
სულ				**22,245**	**470**	**-**	**(278)**	**22,437**

2024 წლის განმავლობაში, სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეშენალის“ სესხის ხელშეკრულებაში შევიდა ცვლილება, რის შედეგადაც სესხის ძირი თანხა 17,692 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით შეტანილ იქნა შვილობილი კომპანიის კაპიტალში. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობამ მოახდინა ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალის გაუქმების ინდიკატორების შეფასება სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეშენალის“ ინვესტიციაში. შედეგად, არ გამოვლენილა ისეთი ინდიკატორები რომლებიც ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალის გაუქმების საფუძველს შექმნიდა.

(a) მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები

სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“ -2015 წლის მარტში, ფონდმა, სს „პროექტმა“ (ფონდის 100%-იან საკუთრებაში არსებული) და Elbit Systems - Cyclone Ltd“-მ დაარსეს ახალი შვილობილი კომპანია საქართველოში სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“ 33.33%, 33.33%, და 33.34% წილობრივი მონაწილეობით, შესაბამისად. მხარეები, შეთანხმდნენ შვილობილი კომპანიის დაარსებაზე 60,000 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით ავტორიზებული სააქციო კაპიტალით.

პარტნიორთა შეთანხმების თანახმად, კონკრეტული გადაწყვეტილებების მიღებას სჭირდება ყველა აქციონერის ერთხმად შეთანხმება. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ფონდი აკონტროლებს შვილობილ კომპანიას, რადგან ის ექვემდებარება (აქვს უფლება) ცვალებად ამონაგებს შვილობილ კომპანიაში მისი ჩართულობიდან და მას შესწევს უნარი გავლენა იქონიოს ამგვარ ამონაგებზე, შვილობილ კომპანიაზე მისი უფლებამოსილების გამოყენების გზით. მოსაზრება ეფუძნება საკუთრების წილის პროცენტულ მაჩვენებელს და შვილობილი კომპანიის აქციონერთა ხელშეკრულებაში განსაზღვრული გადაწყვეტილებების მნიშვნელობას, რომლებისთვისაც ხმების უმრავლესობა მოითხოვება. შვილობილი კომპანია შეიქმნა კომერციული (სამოქალაქო) ბაზრისთვის კომპოზიციური აერო-სტრუქტურის პროდუქტების შემუშავების, წარმოების, გაყიდვისა და მხარდაჭერის მიზნით.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობამ ბასს 36-ის შესაბამისად განიხილა ღირებულების შემცირების შესაძლო ინდიკატორები (როგორც გარე, ასევე შიდა წყაროებიდან მიღებული) და მივიდა დასკვნამდე, რომ არ არსებობდა არც დამატებითი ღირებულების შემცირების, და არც ადრე აღიარებული შემცირების ზარალის გაუქმების (შებრუნების) მტკიცებულება.

2019 წლის განმავლობაში, ფონდმა გამოიტანა აქტივები 46,346 ათასი ლარის ოდენობით მის შვილობილ საწარმოდან, სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეშენალიდან“. ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ ეს უკანასკნელი გარიგება გაუფასურების ინდიკატორს წარმოადგენდა და 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის აღნიშნულ შვილობილ კომპანიაში ინვესტიციების გაუფასურებაზე ტესტირება ჩაატარა. გაუფასურებაზე ტესტირების შედეგად, 13,273 ათასი ლარის ოდენობით გაუფასურების ზარალი იქნა აღიარებული ინდივიდუალურ მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში და სს "ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალში" ინვესტიციის საბალანსო ღირებულება, 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, იქნა შემცირებული ნულამდე. 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ გაუფასურების აღდგენის მაჩვენებლების მიმოხილვა ჩაატარა. შედეგად, არ ყოფილა გამოვლენილი მაჩვენებლები, რომლებიც ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალების აღდგენას გამოიწვევდა.

(b) ნაკლებად მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები

2017 და 2016 წლების 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ გამოავლინა მინიშნება იმისა, რომ ინვესტიციები შემდეგ შვილობილ კომპანიებში: შპს „თბილისის ლოგისტიკის ცენტრი“, შპს „საქართველოს შავი ზღვის პორტი“, შპს „რუხის სავაჭრო ცენტრი“ და შპს „სტარტაპ საქართველო“ შესაძლოა იყოს გაუფასურებული უარყოფითი EBITDA-სა და ბიუჯეტირებული წმინდა ფულადი ნაკადების მნიშვნელოვანი კლების გამო. აღნიშნულ

შვილობილ კომპანიებში ინვესტიციის ანაზღაურებადი ღირებულება ნულის ტოლი ოდენობით განისაზღვრა. შედეგად, 7,213 ათასი ლარის ოდენობით გაუფასურების ზარალი აღიარდა წინა პერიოდებში, ინვესტიციების საბალანსო ღირებულების ნულამდე დასაყვანად.

2024 წელს ფონდმა დამატებით აღიარა 278 ათასი ლარის (2023 წელი: 368 ათასი ლარი) იქნა აღიარებული ფონდის მიერ, წლის განმავლობაში, აღნიშნულ შვილობილ კომპანიებში განხორციელებულ შენატანებთან მიმართებაში.

12. ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

'000 ლარი	2024	2023
ნაშთი 1 იანვარს	**11,016**	**20,010**
შენატანები სააქციო კაპიტალში	9,409	232
კაპიტალის განაწილება	(6,071)	-
ფონდის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებულ ინვესტიციებზე (მოგების გადასახადის გამოკლებით) აღიარებული მოგებაში ან ზარალში	(234)	(1,300)
გაუფასურების ზარალი	(553)	-
მეკავშირე საწარმოში განხორციელებული ინვესტიციების გასვლა	-	(7,926)
ნაშთი 31 დეკემბერს	**13,567**	**11,016**

ფონდის არცერთი ინვესტიცია მეკავშირე საწარმოში არ წარმოადგენს საჯარო საწარმოს და შესაბამისად, ისინი არ აქვეყნებენ ფასების კოტირებას

‘000 ლარი მონაწილე კომპანია	საკუთრება 2024	საკუთრება 2023	ბიზნეს საქმიანობა	ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	შენატანები	ფონდზე მიკუთვნებადი (ზარალი)/მოგება	გასვლა	ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბერს
სს "ნენსკრა ჰიდრო"	7.38%	7.38%	სვანეთში (საქართველო) ჰიდროელექტროსადგურის განვითარება, მშენებლობა და ექსპლუატაცია	-	-	-	-	-
Gazzele Fund LP	29.11%	29.11%	საერთაშორისო საინვესტიციო კომპანია წარმოდგენილი საქართველოში	10,347	(6,071)	(79)	-	4,197
შპს „კსჰ კავკასიან სუს ჰერითიჯ“	49.9%	49.9%	ღორების ფერმა	669	-	(116)	(553)	-
შპს “აღობილი”	49%	49%	სასტუმრო აბასთუმანში	-	9,409	(39)	-	9,370
				11,016	**3,338**	**(234)**	**(553)**	**13,567**

მიუხედავად იმისა, რომ ფონდი სს „ნენსკრა ჰიდროს” (საწარმო) ხმის მიცემის უფლების 20%-ზე ნაკლებს ფლობდა, ფონდის ხელმღვანელობამ დაასკვნა, რომ საწარმოს მმართველ ორგანოზე არსებითი წარმომადგენლობის გამო (საწარმოს საზედამხედველო საბჭო 6 წევრისგან შედგება, საიდანაც ოთხი K-water-ის მიერ და ორი წევრი ფონდის მიერ არის დანიშნული), ფონდს ჰქონდა უფლება საწარმოს ფინანსურ და საოპერაციო პოლიტიკების შესახებ გადაწყვეტილებებში მიეღო მონაწილეობა და შესაბამისად, 2024 წლის 31 დეკემბრის და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჰქონდა უნარი მოეხდინა არსებითი ზეგავლენა საწარმოზე.

(a) სს „ნენსკრა ჰიდროში“ განხორციელებული ინვესტიციის გაუფასურება

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, ფონდი აფასებს, არსებობს თუ არა რაიმე ნიშანი, რომ სს „ნენსკრა ჰიდროში“ განხორციელებული ინვესტიციის ანაზღაურებადი ღირებულება საბალანსო ღირებულებაზე დაბალია ან რომ ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალი აღდგენას ექვემდებარება.

2022 წლის 12 დეკემბერს, საქართველოს მთავრობამ ოფიციალურად მოსთხოვა სს „ნენსკრა ჰიდროს“ დაახლოებით 13%-ით შეემცირებინა ელექტროენერგიის ტარიფი იმ ტარიფთან შედარებით, რომელიც იყო ყველაზე დიდი და რომელიც ფონდმა გაითვალისწინა საბაზისო მოვლენათა განვითარებისთვის (2015 წლის 31 აგვისტოს დადებულ იმპლემენტაციის ხელშეკრულებაში განსაზღვრულის შესაბამისად (კორექტირებული და გადაანგარიშებული 2017 წელს). ელექტროენერგიის ტარიფის შემცირებამ არსებითი უარყოფითი გავლენა იქონია პროექტის მომგებიანობაზე და ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ ეს უკანასკნელი გაუფასურების ინდიკატორს წარმოადგენდა. 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ფონდმა გაუფასურებაზე ტესტირება ჩაატარა. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება დაფუძნებული იყო მის გამოყენების ღირებულებაზე, რაც შეადგენდა უარყოფით 60,845 ათას ლარს (22,500 ათასი აშშ დოლარის ეკვივალენტური), რომელიც განისაზღვრა დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ ჰესის მიერ გენერირებული მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით. სამართლიან ღირებულებას გამოკლებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გაყიდვის ხარჯები დაახლოებით ნულის ტოლი ოდენობით განისაზღვრა, იმ ფაქტის გათვალისწინებით, რომ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არ არის მოსალოდნელი, რომ არსებული აქტივები (რაც ძირითადად პროექტზე მიკუთვნებად დაუმთავრებელ მშენებლობაზე კაპიტალიზებულ ხარჯებს წარმოადგენს), ცალ-ცალკე ან სხვა გრძელვადიან აქტივებთან ერთად, შექმნის მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს. ის მოვლენები და გარემოებები, რომლებმაც გაუფასურების აღიარება გამოიწვია, ძირითადად ელექტროენერგიის ტარიფის შემცირებას და გენერირების პირველი პერიოდის გადადებას უკავშირდება, როგორც აღნიშნულია „დამატებითი ხელშეკრულების“ პირობებში, რომლებიც 2022 წელს იქნა შეთანხმებული.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებულია შემდეგი ძირითადი დაშვებები:

- ხდება გადასახადების შემდგომი ფულადი ნაკადების პროგნოზირება 54-წლიანისაპროგნოზო პერიოდისთვის და კეთდება დაშვება, რომ ჰესი თავის საქმიანობას 2028 წლის ივლისში დაიწყებს.
- ელექტროენერგიის წარმოების პროგნოზები დაფუძნებული იყო სს „ნენსკრა ჰიდროს“ ტექნიკური მრჩეველის მიერ მომზადებულ ტექნიკურ ანგარიშებზე, რომლებშიც მითითებული იყო ჯამური თვიური წარმოება და ჯამური თვიური ზარალები;
- პროგნოზირებული საწყისი ელექტროენერგიის ტარიფი ტოლი იყო ელექტროენეგიის ახალი ტარიფისა, რომელზეც მოლაპარაკებები წარმოებდა საქართველოს მთავრობასთან 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის (და რომელიც მოგვიანებით, 2023 წლის მაისში, ფორმალურად იქნა შეთანხმებული „დამატებითი ხელშეკრულების“ საშუალებით). გაუფასურების მოდელი ვარაუდობს წლიური

ზრდის 3%-იან განაკვეთს, პირველი სრული გენერირების პერიოდიდან 15 წლის განმავლობაში;

- გადასახადების შემდეგ დისკონტირების 8.88%-იანი განაკვეთი გამოიყენება ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულების დასადგენად. დისკონტირების განაკვეთი ასახავს ფულადი ნაკადების მოთხოვნილ ამონაგების განაკვეთს მსგავს მრეწველობაში მოღვაწე კომპანიების ინვესტირებულ კაპიტალზე და აშშ დოლარშია დენომინირებული. სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“ 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 26
- კაპიტალური დანახარჯები წარმოადგენს დამატებით კაპიტალურ დანახარჯებს 2023 2028 წლებში, ხოლო ტექნიკური მომსახურების კაპიტალური დანახარჯები ხარჯად აღიარდება მთლიანი საპროგნოზო პერიოდის განმავლობაში, და ძირითადი კაპიტალური დანახარჯები კაპიტალიზირდება 2053 წელს. გარდა ამისა, დამატებითი ძირითადი კაპიტალური დანახარჯები ტერმინალურ პერიოდში მიჩნეულია, როგორც ტერმინალური ღირებულების კორექტირება; და
- ტერმინალური ზრდის განაკვეთი 2%-ით შეფასდა.

ძირითადი დაშვებები, რომელთა მიმართაც გაუფასურების ანალიზი არის ყველაზე მგრძნობიარე, არის:

- დისკონტირების განაკვეთი - დისკონტირების განაკვეთის 1.2%-იანი შემცირება, ანაზღაურებადი ღირებულების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულებასთან გათანაბრებას გამოიწვევდა. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.
- ტარიფი - გადახედილი ელექტროენერგიის ტარიფის 22%-იანი ზრდა, ანაზღაურებადი ღირებულების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულებასთან გათანაბრებას გამოიწვევდა. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.

2024 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ გაანალიზა გაუფასურების აღდგენის მაჩვენებლები (გარე და შიდა) და დაასკვნა, რომ არ არსებობს ადრე აღიარებული გაუფასურების აღდგენის ნიშნები.

13. სხვა ინვესტიციები

სხვა ინვესტიციები მოიცავს წილს „Caucasus Clean Energy I“-ში, შეზღუდული პასუხისმგებლობის პარტნიორობა, რომელიც რეგისტრირებულია დიდ ბრიტანეთში. აღნიშნული ინვესტიცია წარმოადგენს ფინანსურ ინსტრუმენტს და აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

’000 ლარი	31 დეკემბერი 2024	31 დეკემბერი 2023
ფინანსური ინსტრუმენტი	13,560	12,603
სხვა ინვესტიციების ჯამი	**13,560**	**12,603**

14. სასესხო მოთხოვნები

’000 ლარი	31 დეკემბერი 2024	31 დეკემბერი 2023
გრძელვადიანი აქტივები		
სასესხო მოთხოვნები შვილობილი კომპანიების მიმართ	32,377	-
სესხის მოთხოვნები მესამე პირის მიმართ	13,406	581
სულ გრძელვადიანი	**45,783**	**581**
მოკლევადიანი აქტივები		
მოკლევადიანი სასესხო მოთხოვნები შვილობილი კომპანიების მიმართ	6,382	1,757
მოკლევადიანი სესხის მოთხოვნები მესამე პირის მიმართ	-	3,703
სულ მოკლევადიანი	**6,382**	**5,460**
	52,165	**6,041**

სასესხო მოთხოვნების პირობები და გრაფიკი შემდეგია:

				31 დეკემბერი2024		31 დეკემბერი 2023	
’000 ლარი	ვალუტა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	ვადამოსულობა	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
არაუზრუნველყოფილი სესხები:							
უზრუნველყოფის გარეშე გაცემული სესხი შვილობილ კომპანიაზე	აშშ დოლარი	9.19%	2039	32,377	32,377	-	-
უზრუნველყოფის გარეშე გაცემული სესხი შვილობილ კომპანიაზე	აშშ დოლარი	10.75%+6M SOFR	2027	24,918	-	20,586	3,703
უზრუნველყოფის გარეშე გაცემული სესხი მესამე პირის მიმართ	აშშ დოლარი	11%	2027	7,200	5,537	6,921	2,338
უზრუნველყოფილი სესხები:							
უზრუნველყოფილი სესხი გაცემული მესამე პირის მიმართ	აშშ დოლარი	8.69%+6M SOFR	2031	14,251	14,251	-	-
მთლიანი სასესხო მოთხოვნები				**78,746**	**52,165**	**27,507**	**6,041**

ფონდის დამოკიდებულება საკრედიტო და სავალუტო რისკებზე და სასესხო მოთხოვნებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალები განხილულია შენიშვნაში 19(c).

15. ვადიანი ანაბარი

’000 ლარი	დეპოზიტარი	ვალუტა	31 დეკემბერი 2024	31 დეკემბერი 2023
სადეპოზიტო სერტიფიკატი	კომერციული ბანკი	ლარი	7,000	3,200
დეპოზიტი	კომერციული ბანკი	ლარი	5,000	-
სულ მიმდინარე ვადიანი ანაბარი			**12,000**	**3,200**
დეპოზიტი	კომერციული ბანკი	ლარი	2,000	-
დეპოზიტი	კომერციული ბანკი	აშშ დოლარი	-	13,555
სულ გრძელვადიანი ვადიანი ანაბარი			**2,000**	**13,555**
ვადიანი ანაბრების ჯამი			**14,000**	**16,755**

16. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

’000 ლარი	31 დეკემბერი 2024	31 დეკემბერი 2023
საბანკო ნაშთები	23,515	22,869
მოთხოვნამდე დეპოზიტები	29,244	35,007
სულ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	**52,759**	**57,876**

საპროცენტო განაკვეთის რისკზე ფონდის დამოკიდებულება და ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის ანალიზი განხილულია შენიშვნაში 19(e).

17. კაპიტალი

(a) სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციების მფლობელები უფლებამოსილი არიან პერიოდულად მიიღონ გამოცხადებული დივიდენდები და ფონდის ერთ აქციაზე მფლობელს ერთი ხმის უფლებას ანიჭებს.

საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 8 მაისის ბრძანებით, ფონდის სააქციო კაპიტალი განისაზღვრა 100,000,000 ჩვეულებრივი აქციით ნომინალური ღირებულებით 1 ლარი.

2023 წლის 6 აპრილით დათარიღებული აქციონერთა გადაწყვეტილების მიხედვით, ფონდის განთავსებული კაპიტალი 250,000 ათასი ლარით განისაზღვრა და გამოცხადდა როგორც „მთლიანად გადახდილი“. ვინაიდან 2022 წლის 31 დეკემბრის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლის ფონდის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში „გადახდილი განთავსებული კაპიტალი“ 100,000 ათასი ლარის ოდენობით იყო აღრიცხული და 2023 წლის განმავლობაში არ განხორციელებულა კაპიტალის დამატებითი შენატანები, ფონდმა აღიარა 150,000 ათასი ლარის ოდენობით მოთხოვნა აქციონერის მიმართ, 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრისთვის.

(b) მესაკუთრის შენატანები

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „მესაკუთრის შენატანები“ გაიზარდა 126 ათასი ლარით. 2023 წელს ხელმძღვანელობამ მიიღო გადაწყვეტილება მიწისა და უძრავი ქონების ნაწილობრივ დაბრუნების შესახებ საქართველოს მთავრობას. გადაცემული

მიწისა და უძრავი ქონების საბალანსო ღირებულება შეადგენდა 811 ათას ლარს. შესაბამისად, „მფლობელის ინვესტიციები“ შემცირდა აღნიშნული ოდენობით (იხილეთ შენიშვნა 10).

18. მოთხოვნები და ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ

(a) მოთხოვნები ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2024	31 დეკემბერი 2023
მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	-	56,934
	-	**56,934**

საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 29 ნოემბრისა და 2022 წლის 7 დეკემბრის გადაწყვეტილების საფუძველზე, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ ფონდისგან შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ დარჩენილი 49.092%-ის შესყიდვა მოეთხოვა. გარდაბნის თბოსადგურში ფონდის წილის შესყიდვის ფასი განისაზღვრა შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ შეფასების ანგარიშის საფუძველზე, რომელიც წილების სამართლიან ღირებულებას წარმოადგენდა. 43,259 ათასი ევროს ღირებულების მქონე 49,092%-იანი წილის შეძენა, სტრუქტურირებული იყო შემდეგნაირად: 17,000 ათასი ევრო, რაც წილის 19,292%-ს შეადგენს, იქნა გადახდილი ნაღდი ანგარიშსწორებით სს „სნგკ“-ს მიერ. სს „სნგკ“-ს მიერ ფონდზე გაცემული 7,123 ათასი ევროს ოდენობით სესხი იქნა ურთიერთგადაფარული წილების 8.084%-ის ფასთან. „სხვა მოთხოვნაში“ შეტანილი დარჩენილი 19,136 ათასი ევრო, უნდა იქნეს გადახდილი სს „სნგკ“-ს მიერ, მის მიერ გარდაბნის თბოსადგურის გაყიდვისას. სხვაობა გარდაბნის თბოსადგურში ფონდის ინვესტიციის საბალანსო ღირებულებასა და ანაზღაურებას შორის 2022 წელს აღიარებულ იქნა 40,190 ათასი ლარის ოდენობით „სხვა საინვესტიციო შემოსავლის“ სახით.

იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია 2023 წლის განმავლობაში არ გაყიდიდა შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ წილების 100%-ს, შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ 21,716% წილი უნდა ყოფილიყო დაბრუნებული სს „საქართველოს განვითარების ფონდისთვის“. სს „სნგკ“-მ ვერ შეძლო გარდაბნის თბოსადგურში მისი წილის გაყიდვა 2023 წელს, მაგრამ გარდაბნის თბოსადგურის წილის გადაცემა არ დასრულებულა 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის.

ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის 56,934 ათასი ლარის ოდენობით სხვა მოთხოვნა მიახლოებულია შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ წილების 21.716% -ის სამართლიან ღირებულებასთან. კომპანიამ „გარდაბნის თბოსადგურში“ განხორციელებული ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულება „გარდაბნის თბოსადგურის“ მიერ ფლობილი თბოსადგურის საქმიანობიდან მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების 15.07%-იანი (ლარში) დისკონტირების განაკვეთით დისკონტირებით და მთლიანი ბიზნეს ღირებულების უმცირესობის და ლიკვიდურობის 22.1 %-იანი დისკონტირების განაკვეთით კორექტირების გზით გამოთვალა (ინვესტიციის 21.716%-ის მისაღებად).

შეფასება „შეფასების მე-3 დონეშია“ შეტანილი. დისკონტირების განაკვეთის 1%-იანი ზრდა ინვესტიციის 21,716%-ის სამართლიან ღირებულებას 2,908 ათასი ლარით შეამცირებს.

2024 წლის იანვარში, შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ 21,716% დაუბრუნდა ფონდს, რის სანაცვლოდაც გაიქვითა ფონდის მოთხოვნა სს სგნკ-ის მიმართ საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 29 ნოემბრისა და 7 დეკემბრის გადაწყვეტილების შესაბამისად.

(b) ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიამრთ

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2024	31 დეკემბერი 2023
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	-	53,037
	-	**53,037**

2022 წლის 29 ნოემბერს, სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ არსებული სესხის პირობები შემდეგნაირად დაკორექტირდა: ვალუტა აშშ დოლარიდან ევროდ შეიცვალა, პროცენტის დარიცხვა იქნა შეჩერებული და მხარეები, სესხის 2023 წელს ფულადი სახსრებით აღდგენაზე შეთანხმდნენ, რომელიც ტოლია სესხის საბალანსო ღირებულების მოდიფიცირების თარიღისთვის, იმ პირობით, რომ 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ფონდი მისი „გარდაბნის თბოსადგურის“ 100%-იანი არაპირდაპირი წილის გაყიდვას შეძლებს (ოფცია 1). იმ შემთხვევაში, თუ ფონდი ვერ შეძლებს „გარდაბნის თბოსადგურის“ 2023 წელს გაყიდვას, მაშინ იგი ვალდებული იქნება „გარდაბნის თბოსადგურის“ 21.716%-ი სს „საქართველოს რკინიგზას“ 2023 წლის 31 დეკემბრიდან არაუგვიანეს ერთი თვის ვადაში გადასცეს (ოფცია 2).

ზემოაღნიშნული შეფასდა, როგორც სესხის სახელშეკრულებო პირობების არსებითი მოდიფიცირება 2022 წლის განმავლობაში. შედეგად, 2022 წლის 29 ნოემბერს, ფონდმა შეწყვიტა 49,152 ათასი ლარის ოდენობით დაკავშირებული მხარის სესხის აღიარება და აღიარა 46,723 ათასი ლარის ოდენობით ვალდებულება სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ. 2,429 ათასი ლარის ოდენობით სხვაობა აღიარება შეწყვეტილი სესხის ნაშთსა და აღიარებულ ვალდებულებას შორის პირდაპირ კაპიტალში იქნა აღიარებული.

თავდაპირველი აღიარებისას 2022 წელს, ვალდებულება სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ შეფასდა 46,723 ათასი ლარის ოდენობით სხვა ვალდებულების მიმდინარე ღირებულებასა და 53,187 ათასი ლარის ოდენობით „გარდაბნის თბოსადგურის“ 21.716% -იანი წილის სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

2023 წლის 18 იანვარს, კომპანიამ გააფორმა პირობითი ხელშეკრულება სს „საქართველოს რკინიგზა“-სთან, რომლის მიხედვითაც გარდაბნის თბოსადგურის აქციების 21,716%-ის შესყიდვის ფასი 19,135,693 ევროთი განისაზღვრა. გარდა ამისა, მხარეები შეთანხმდნენ, რომ თავდაპირველი ხელშეკრულების მე-2 ვარიანტის მატერიალიზების შემთხვევაში, გარდაბნის თბოსადგურის აქციების შესყიდვის ფასი უნდა იქნეს გადახდილი შემდეგნაირად:

- ვალდებულება სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ უნდა იქნეს დაკმაყოფილებული იგივე კონტრაჰენტზე გარდაბნის თბოსადგურის აქციების 21.716% -ის მიწოდებით.
- 1,492,887 ევრო იქნება მიღებული სს „საქართველოს რკინიგზისგან“, „გარდაბნის თბოსადგურის“ აქციების 21,716%-ის სს „საქართველოს რკინიგზისთვის“

გადაცემიდან 5 დღის განმავლობაში.

სნგკ-მ ვერ გაყიდა მისი გარდაბნის თბოსადგურის წილი 2023 წელს, შესაბამისად, სს „საქართველოს რკინიგზასთან“ გაფორმებული პირობითი ხელშეკრულების მიხედვით კომპანიამ აღიარა ვალდებულება სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ მისი სამართლიანი ღირებულებით. გარდაბნის თბოსადგურის აქციების გადაცემა არ დასრულებულა 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის.

ფონდმა „გარდაბნის თბოსადგურში“ განხორციელებული ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულება „გარდაბნის თბოსადგურის“ მიერ ფლობილი თბოსადგურის საქმიანობიდან მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების 15.07%-იანი (ლარში) (2022 წლის 31 დეკემბერი: 16.55%) დისკონტირების განაკვეთით დისკონტირებით და მთლიანი ბიზნეს ღირებულების უმცირესობის და ლიკვიდურობის 22.1 %-იანი დისკონტირების განაკვეთით კორექტირების გზით შეაფასა (ინვესტიციის 21.716%-ის მისაღებად) (2022 წლის 31 დეკემბერი: 22.1%). შეფასება „შეფასების მე-3 დონეშია“ შეტანილი. მოძრაობა სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულ ფინანსურ აქტივში შეადგენს 530 ათას ლარს 2023 წელს და შეტანილია „ფინანსურ ხარჯებში“. შეფასება შედარებით მგრძნობიარეა დისკონტირების განაკვეთის მიმართ; დისკონტირების განაკვეთის 2%-იანი ზრდა სამართლიანი ღირებულების 5.6 მილიონი ლარით შემცირებას გამოიწვევდა.

2024 წლის იანვარში, შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ 21,716% დაუბრუნდა ფონდისგან გადაეცა სს „საქართველოს რკინიგზას“ და სანაცვლოდ, გაიქვითა სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ ფონდის ვალდებულება 53,037 ათ. ლარის ოდენობით, და ფონდმა მიიღო 4,343 ათ. ლარის თანხა, როგორც განსაზღვრული იყო საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 29 ნოემბრისა და 7 დეკემბრის გადაწყვეტილებებით.

19. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა

(a) ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებული ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილი ფასის მიახლოება. თუმცა განუსაზღვრელობის გათვალისწინებით და სუბიექტური მსჯელობის გამოყენებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იქნას ინტერპრეტირებული როგორც რეალიზებადი აქტივების დაუყოვნებლივ გაყიდვაში ან ვალდებულებების გადაცემაში.

ფონდმა განსაზღვრა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შეფასების ტექნიკების გამოყენებით. შეფასების ტექნიკის მიზანს წარმოადგენს სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა, რომელიც ასახავს შეფასების თარიღისთვის, ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებულ ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილ ფასს. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა წარმოადგენს დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება ანგარიშდება მომავალი ძირი თანხისა და საპროცენტო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, რომელიც დისკონტირდება საანგარიშგებო თარიღისთვის

არსებული საბაზრო საპროცენტო განაკვეთით.

ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ფონდის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება მათ საბალანსო ღირებულებას არის მიახლოებული.

(b) ფინანსური რისკის მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებით ფონდი შემდეგი რისკების წინაშე დგას:
– საკრედიტო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 19(c));
– ლიკვიდურობის რისკი (იხილეთ შენიშვნა 19(d));
– საბაზრო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 19(e)).

წინამდებარე შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია ფონდის, თითოეულ ზემოაღნიშნულ რისკზე დაქვემდებარების შესახებ, ფონდის მიზნებზე, პოლიტიკებზე და რისკების შეფასებისა და მართვის პროცესებზე, ასევე ფონდის კაპიტალის მართვის შესახებ. დამატებითი რაოდენობრივი ინფორმაცია შესულია წინამდებარე ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

რისკის მართვის სტრუქტურა

ფონდის რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება მის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისთვის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრისთვის და რისკებისა და საზღვრების დაცვის გაკონტროლებისთვის. რისკების მართვის პოლიტიკები და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება ბაზრის პირობებისა და ფონდის საქმიანობაში ცვლილებების ასახვის მიზნით. სასწავლო და მართვის სტანდარტების და პროცედურების გამოყენებით ფონდის მიზანს წარმოადგენს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემოს შექმნა, რომელშიც ყველა თანამშრომელს გააზრებული ექნება თავისი ფუნქცია და ვალდებულება.

ფონდის სამეთვალყურეო საბჭოს აქვს მთლიანი პასუხისმგებლობა „ფონდის“ რისკების მართვის სტრუქტურის დადგენასა და მიმოხილვაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ზედამხედველობას უწევს, თუ როგორ აკონტროლებს ხელმძღვანელობა ფონდის რისკების მართვის პოლიტიკებთან და პროცედურებთან შესაბამისობას და განიხილავს რისკების მართვის ჩარჩოების ადეკვატურობას იმ რისკებთან მიმართებაში, რომლის წინაშეც დგას ფონდი.

(c) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს ფონდის ფინანსური ზარალის რისკს, თუ ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაჰენტი ვერ დააკმაყოფილებს მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ამგვარი რისკი ძირითადად წარმოიშვება ფონდის სასესხო მოთხოვნებთან და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებთან მიმართებაში.

(i) საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარება

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს. მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე საანგარიშგებო

თარიღისთვის იყო შემდეგი:

	შენიშვნა	საბალანსო ღირებულება	
'000 ლარი		**31 დეკემბერი 2024**	**31 დეკემბერი 2023**
სასესხო მოთხოვნები	14	52,165	6,041
ვადიანი ანაბარი	15	14,000	16,755
მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	18(a)	-	56,934
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	16	52,759	57,876
		118,924	**137,606**

გაუფასურების აღდგენა/(ზარალი) ფინანსურ აქტივებზე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში შემდეგნაირად.

'000 ლარი	**31 დეკემბერი 2024**	**31 დეკემბერი 2023**
სასესხო მოთხოვნასთან დაკავშირებული გაუფასურების აღდგენა/(ზარალი)	26,504	(6,873)

(ii) სასესხო მოთხოვნები

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფონდს აქვს სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარეების და მესამე მხარეების მიმართ.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრისთვის, ფონდი არის დაქვემდებარებული მის სასესხო მოთხოვნებთან დაკავშირებულ არსებით საკრედიტო რისკს. შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებაზე და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე არსებული სასესხო მოთხოვნებისთვის, 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	31 დეკემბერი 2024			
'000 ლარი	**12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი**	**არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი - არ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული**	**არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი - საკრედიტო რისკით გაუფასურებული**	**სულ**
მომხმარებლის საკრედიტო რისკის ხარისხი				
დაბალი რისკი	14,251	-	-	14,251
საშუალო რისკი	-	7,192	-	7,192
მაღალი რისკი	-	32,377	24,276	56,653
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	14,251	39,569	24,276	78,096
ზარალის რეზერვი	-	(1,655)	(24,276)	(25,931)
საბალანსო ღირებულება	**14,251**	**37,914**	**-**	**52,165**

	31 დეკემბერი 2023			
'000 ლარი	12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი - არ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი - საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	სულ
მომხმარებლის საკრედიტო რისკის ხარისხი				
დაბალი რისკი	-	-	-	-
საშუალო რისკი	-	4,661	-	4,661
მაღალი რისკი	-	-	75,655	75,655
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	-	4,661	75,655	80,316
ზარალის რეზერვი	-	(2,313)	(71,962)	(74,275)
საბალანსო ღირებულება	**-**	**2,348**	**3,693**	**6,041**

ხელმძღვანელობამ შეაფასა სესხების გაუფასურება თითოეული იურიდიული პირის ინდივიდუალური მახასიათებლების მიხედვით. თითოეულ კომპანიას საკუთარი დეფოლტის ალბათობა აქვს მისი ფინანსური მდგომარეობისა და მომავალში განსახორციელებელი გადახდების მოლოდინების მიხედვით.

ფონდი მის საკრედიტო რისკის ხარისხზე დაქვემდებარებას ანაწილებს იმ მონაცემების საფუძველზე, რომლებიც ზარალის რისკის საპროგნოზო მონაცემებად არის მიჩნეული (რაც მოიცავს (მაგრამ არ შემოიფარგლება) გარე რეიტინგებს, აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებს, მმართველობით ანგარიშებს და ფულადი ნაკადების პროგნოზებს და ხელმისაწვდომ პრეს ინფორმაციას კონტრაჰენტების შესახებ) და კლიენტის ქცევის შესახებ გამოცდილი საკრედიტო მსჯელობის გამოყენებით. საკრედიტო რისკის ხარისხები განისაზღვრება ხარისხობრივი და რაოდენობრივი ფაქტორების გამოყენებით, რომლებიც მიანიშნებს დეფოლტის რისკზე და შესაბამისობაშია სააგენტოების გარე საკრედიტო რეიტინგების განმარტებებთან.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთი გამოითვლება თითოეული კონტრაჰენტისთვის, კონტრაჰენტების ვადაგადაცილების სტატუსის, გარე საკრედიტო რეიტინგის, მიმდინარე პირობების მიხედვით და ფონდის ხედვის მიხედვით თუ როგორი იქნება ეკონომიკური პირობები სასესხო მოთხოვნების მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში და მათი დაფარვის გზების შესახებ.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას გამოყენებული ძირითადი ამოსავალი მონაცემები ეფუძვნება შემდეგ ცვლადების ვადიანობის სრულტურას:

- დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები (EAD);

პირველი დონის დაქვემდებარებებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება 12-თვიანი „დეფოლტის ალბათობის“, „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ და „დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები“-ის გადამრავლებით. არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში და დაქვემდებარება დეფოლტის შემთხვევაში გადამრავლების გზით.

გაუფასურების ზარალი

’000 ლარი	31 დეკემბერი 2024	31 დეკემბერი 2023
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	78,096	80,316
ზარალის რეზერვი	(25,931)	(74,275)
	52,165	**6,041**

მოძრაობა გაუფასურების რეზერვში სასესხო მოთხოვნებთან მიმართებაში

მოძრაობა გაუფასურების რეზერვში სასესხო მოთხოვნებთან მიმართებაში წლის განმავლობაში იყო შემდეგი:

’000 ლარი	2024	2023
ნაშთი 1 იანვარს	74,275	67,402
(კლება)/ზრდა წლის განმავლობაში	(48,344)	6,873
ნაშთი 31 დეკემბერს	**25,931**	**74,275**

(iii) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და ვადიანი ანაბრები

ფონდი, როგორც წესი, თანხებს ინახავს ბანკებში, რომლებსაც აქვთ კარგი საკრედიტო რეიტინგი. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საბანკო ბალანსების დაახლოებით 87% (2023 წლის 31 დეკემბრისთვის: 17%) ინახება საქართველოში ყველაზე დიდ ბანკებში, რომლებიც ფიჩ რეიტინგის (Fitch Ratings) მიერ მოკლევადიანი დეფოლტის რეიტინგით არიან შეფასებული B-დან B+-მდე. არცერთი ნაშთი არ არის გაუფასურებული ან ვადაგადაცილებული.

გაუფასურება ფულად სახსრებსა და მათი ეკვივალენტების და ვადიანი ანაბრების ნაშთებზე ფასდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე და ასახავს დაქვემდებარებების მოკლე ვადიანობას. ფონდი მიიჩნევს, რომ მის ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს და ვადიან ანაბრებს აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი, მისი კონტრაჰენტების გარე საკრედიტო რეიტინგებზე დაყრდნობით.

2024 და 2023 წლების განმავლობაში გაუფასურების რეზერვი არ ყოფილა აღიარებული ფონდის მიერ.

ფონდი არ მოელის, რომ რომელიმე კონტრაჰენტი ვერ შეძლებს მის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების დაკმაყოფილებას.

(iv) მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ფონდს ჰქონდა მოთხოვნა სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ მიმართ. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფონდი არ არის დაქვემდებარებული მოთხოვნასთან დაკავშირებულ არსებით საკრედიტო რისკს. არ არსებობს მინიშნება იმისა, რომ სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ ვერ შეძლებს მისი ვალდებულებების დაკმაყოფილებას, მათი დაფარვის ვადის დადგომისას; ამასთანავე, ფონდს აქვს შესაძლებლობა მიიღოს ინვესტიცია „გარდაბნის თბოსადგურში“. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის მიმართ არსებული დავალიანება ფონდს არ გააჩნია.

(d) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის ისეთი რისკი, რომლის დროსაც ფონდს ექმნება სირთულეები ნაკისრი ფინანსური ვალდებულებების შესრულებაში და რომელთა დასაფარად საჭიროა ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდება. ფონდის პოლიტიკა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით, მდგომარეობს იმის უზრუნველყოფაში, რომ ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების დასაკმაყოფილებლად მათი დაფარვის ვადის დადგომისას, როგორც ჩვეულებრივ, ასევე კრიზისულ გარემოებებში, მიუღებელი ზარალის გაწევის ან ფონდის რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე.

ლიკვიდურობის მოთხოვნების მართვის მიზნით, ფონდი აკეთებს მოკლევადიან პროგნოზებს ფულადი ნაკადებისთვის, სავარაუდო ფინანსური საჭიროებების საფუძველზე, რომელიც განისაზღვრება საოპერაციო საქმიანობების ხასიათით. ჩვეულებრივ, ფონდი უზრუნველყოფს, რომ მას ჰქონდეს სათანადო მოთხოვნამდე ფულადი სახსრები მოსალოდნელი საოპერაციო ხარჯების დასაკმაყოფილებლად 60-დღიანი პერიოდისთვის, მათ შორის ფინანსური ვალდებულებების მომსახურების ჩათვლით; ეს გამორიცხავს ისეთი ექსტრემალური ვითარებების პოტენციურ გავლენას, რომელთა გონივრულ ფარგლებში წინასწარ განსაზღვრა შეუძლებელია, მაგალითად ბუნებრივი კატასტროფები.

ლიკვიდურობის რისკზე დაქვემდებარება

ქვემოთ მოცემულია ფინანსური ვალდებულებების ნარჩენი სახელშეკრულებო დაფარვის ვადები საანგარიშგებო თარიღისთვის, სავარაუდო საპროცენტო გადახდების ჩათვლით და ურთიერთგადაფარვის ხელშეკრულებების გავლენის გამოკლებით: არ არის მოსალოდნელი, რომ დაფარვის ვადების ანალიზში შესულ ფულად ნაკადებს ადგილი ექნებათ არსებითად ადრე, ან არსებითად განსხვავებული ოდენობებით.

31 დეკემბერი 2024		სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები			
’000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სულ	0-6 თვემდე	6-12 თვემდე	1-5 წლამდე
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
სხვა ვალდებულებები	1,522	1,522	1,522	-	-
	1,522	**1,522**	**1,522**	**-**	**-**

31 დეკემბერი 2023		სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები			
’000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სულ	0-6 თვემდე	6-12 თვემდე	1-5 წლამდე
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	53,037	53,037	53,037	-	-
სხვა ვალდებულებები	1,204	1,204	1,204	-	-
	54,241	**54,241**	**54,241**	**-**	**-**

(e) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომ საბაზრო ფასების ისეთი ცვლილება, როგორიც არის ვალუტის გაცვლითი კურსები, საპროცენტო განაკვეთები და აქციის ფასები იმოქმედებს ფონდის შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის ღირებულებაზე.

საბაზრო რისკის მართვის მიზანს წარმოადგენს საბაზრო რისკებზე დამოკიდებულების მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, ამონაგების ოპტიმიზაციის პროცესში.

ფონდი არ იყენებს ჰეჯირების აღრიცხვას მოგებასა თუ ზარალში მერყეობის მართვის მიზნით

(i) სავალუტო რისკი

ფონდი ექვემდებარება ლარის გარდა სხვა ვალუტაში დენომინირებულ გაცემულ სესხებთან, ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებთან და კრედიტებთან დაკავშირებულ სავალუტო რისკს. ვალუტა, რომელშიც ძირითადად დენომინირებულია ეს ოპერაციები არის აშშ დოლარი და ევრო.

სავალუტო რისკზე დაქვემდებარება

ფონდის დამოკიდებულება სავალუტო რისკზე იყო შემდეგი:

'000 ლარი	აშშ დოლარში დენომინირებული 2024	აშშ დოლარში დენომინირებული 2023	ევროში დენომინირებული 2024	ევროში დენომინირებული 2023
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	29,662	30,209	537	547
ვადიანი ანაბარი	-	13,555	-	-
სასესხო მოთხოვნები	52,165	6,041	-	-
სხვა მოთხოვნა	-	-	-	56,934
სხვა ვალდებულებები	-	-	-	(53,037)
წმინდა დაქვემდებარება	**81,827**	**49,805**	**537**	**4,444**

წლის განმავლობაში გამოიყენებოდა შემდეგი მნიშვნელოვანი გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო კურსი		საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სპოტ-კურსი	
	2024	2023	2024	2023
1 აშშ დოლარი	2.7208	2.6279	2.8068	2.6894
1 ევრო	2.9440	2.8416	2.9306	2.9753

მგრძნობელობის ანალიზი

ლარის კურსის გონივრული შესაძლო შესუსტება, ქვემოთ მითითებულის შესაბამისად, აშშ დოლართან და ევროსთან მიმართებაში 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იმოქმედებდა უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაზე და ასევე იმოქმედებდა მოგებაზე ან ზარალზე და კაპიტალზე, ქვემოთ წარმოდგენილი ოდენობებით. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება.

’000 ლარი	მოგება ან ზარალი
31 დეკემბერი 2024	
აშშ დოლარი (10%)	8,183
ევრო (10%)	54
31 დეკემბერი 2023	
აშშ დოლარი (10%)	5,003
ევრო (10%)	444

ლარის გამყარებას ზემოთ მითითებულ ვალუტებთან მიმართებაში 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ექნებოდა იგივე, მაგრამ საპირისპირო გავლენა ზემოთ მითითებულ ვალუტებზე მითითებული ოდენობებით, იმის გათვალისწინებით, რომ ყველა სხვა ცვლადი რჩება უცვლელი.

(ii) საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება, პირველ რიგში, მოქმედებს სესხებსა და კრედიტებზე მათი სამართლიანი ღირებულების (ფიქსირებულგანაკვეთიანი სესხი) ან მომავალი ფულადი ნაკადების (ცვლადგანაკვეთიანი სესხი) ცვლილების გზით. ხელმძღვანელობას არ აქვს ფორმალური პოლიტიკა იმის განსასაზღვრად, თუ რამდენად უნდა იყოს ფონდი დამოკიდებული ფიქსირებულ ან ცვლად განაკვეთებზე. თუმცა, ახალი სესხის და კრედიტების აღების დროს გადაწყვეტილების მიღებისას ფონდის მართვის გუნდი ხელმძღვანელობს საკუთარი მოსაზრებით სესხის მოსალოდნელი სარგებლობის პერიოდის დასრულებამდე რომელი საპროცენტო განაკვეთი უფრო მომგებიანი იქნება ფონდისთვის - ფიქსირებული თუ ცვალებადი.

საპროცენტო განაკვეთის რისკზე დაქვემდებარება

საანგარიშგებო თარიღისთვის, ფონდის პროცენტიანი ფინანსური ინსტრუმენტების საპროცენტო განაკვეთის შემადგენლობა იყო შემდეგი:

’000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2024	**2023**
ფიქსირებულ-განაკვეთიანი ინსტრუმენტები		
ფინანსური აქტივები	51,474	54,100
	51,474	**54,100**
ცვლად-განაკვეთიანი ინსტრუმენტები		
ფინანსური აქტივები	14,251	3,923
	14,251	**3,923**

ფულადი ნაკადების მგრძნობელობის ანალიზი ცვლად-განაკვეთიანი ინსტრუმენტებისთვის 100 საბაზისო პუნქტიანი გონივრული შესაძლო ცვლილება საპროცენტო განაკვეთებში საანგარიშგებო თარიღისთვის გაზრდიდა/(შეამცირებდა) კაპიტალს და მოგებას ან ზარალს ქვემოთ წარმოდგენილი ოდენობებით. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ, უცხოური ვალუტის კურსები, უცვლელი დარჩება.

	მოგება ან ზარალი	
’000 ლარი	**100 საბაზისო პუნქტით ზრდა**	**100 საბაზისო პუნქტით შემცირება**
2024		
ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები	143	(143)
ფულადი ნაკადების მგრძნობელობა	**436**	**(436)**
2023		
ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები	39	(39)
ფულადი ნაკადების მგრძნობელობა	**39**	**(39)**

(f) კაპიტალის მართვა

კაპიტალის მართვის პროცესში ფონდის მიზანს წარმოადგენს ფონდის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპით საქმიანობის გაგრძელების უნარის ხელშეწყობა, აქციონერებისთვის ამონაგების და სხვა დაინტერესებული პირებისთვის სარგებლის უზრუნველყოფის მიზნით, ასევე კაპიტალის ღირებულების შესამცირებლად, ოპტიმალური კაპიტალური სტრუქტურის შენარჩუნება.

ფონდი მართავს მის კაპიტალის სტრუქტურას და ახდენს მის კორექტირებას ეკონომიკური პირობების ცვლილების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შესანარჩუნებლად ან მის დასაკორექტირებლად, ფონდმა შეიძლება დააკორექტიროს შვილობილ კომპანიებსა და მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული ინვესტიციების და აქციონერებისთვის გაცემული დივიდენდების ოდენობა, აქციონერებს დაუბრუნოს კაპიტალი, გამოუშვას ახალი აქციები ან გაყიდოს აქტივები.

სამეთვალყურეო საბჭოს პოლიტიკის მიზანია შეინარჩუნოს კაპიტალის ძლიერი ბაზა, რათა შეინარჩუნოს მშობელი კომპანიის, კრედიტორის და ბაზრის მონაწილეთა ნდობა და შეინარჩუნოს ბიზნესის მომავალი განვითარება.

ფონდის ვალის კაპიტალთან თანაფარდობის კოეფიციენტი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს იყო შემდეგი:

’000 ლარი	**2024**	**2023**
სულ ვალდებულებები	1,522	54,241
გამოკლებული: ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(66,759)	(57,876)
წმინდა ვალი	**(66,759)**	**(3,635)**
სულ კაპიტალი	**390,153**	**332,343**
ვალის კაპიტალთან თანაფარდობა 31 დეკემბერს	**(0.17)**	**(0.01)**

ფონდი მთლიანად სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საწარმოა და მისი საქმიანობა ძირითადად სააქციო კაპიტალით ფინანსდება.

ფონდის კაპიტალის მართვის მიდგომაში წლის განმავლობაში ცვლილებები არ განხორციელებულა.

ფონდი არ ექვემდებარება გარედან დაწესებულ კაპიტალთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს.

20. პირობითი ვალდებულებები

(a) დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების პროცესშია და მსოფლიოს სხვა ნაწილებში მოქმედი სადაზღვევო დაცვის მრავალი ფორმა ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის. ფონდს არ აქვს სრული სადაზღვევო ანაზღაურება მისი საწარმოო მოწყობილობების, ან მესამე პირის ვალდებულებებზე ქონებასთან ან გარემოს დაზიანებასთან მიმართებაში, რომელიც წარმოიშვება ფონდის ქონებასთან ან მის ოპერაციებთან დაკავშირებული უბედური შემთხვევებიდან. სანამ მოხდება ფონდის სათანადოდ დაზღვევა, იარსებებს რისკი იმისა, რომ ზარალი ან კონკრეტული აქტივების დაზიანება არსებით უარყოფით გავლენას იქონიებს ფონდის საოპერაციო და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

(b) სასამართლო დავა

ბიზნესის ჩვეულებრივი მიმდინარეობისას, ფონდი დაქვემდებარებულია სარჩელებსა და საჩივრებს. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ ვალდებულების მაქსიმალური ოდენობა, რაც კი შეიძლება წარმოიშვას ასეთი სამართლებრივი ქმედებების ან საჩივრების შედეგად, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, არ იქონიებს მნიშვნელოვან უარყოფით გავლენას ფინანსურ ან მომავალ საოპერაციო შედეგებზე.

(c) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ახასიათებს ხშირი საკანონმდებლო, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ცვლილებები, რომლებიც ზოგჯერ გაურკვეველი და ურთიერთგამომრიცხავია და ერთმანეთისაგან განსხვავებული ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს არ შეუძლია დააკისროს რაიმე დამატებითი საგადასახადო ვალდებულება, ჯარიმა ან საურავი, თუ სამართალდარღვევიდან გასულია სამი წელი.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. თუმცა, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს კომპანიისეული ინტერპრეტაციისაგან და მათ მნიშვნელოვანი გავლენა იქონიონ წინამდებარე ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე, თუ საგადასახადო ორგანო შესძლებს საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირებას.

21. დაკავშირებული მხარეები

(a) მშობელი კომპანია და საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფონდი იმყოფება საქართველოს მთავრობის 100%-იან საკუთრებაში და საბოლოოდ კონტროლდება საქართველოს მთავრობის მიერ.

(b) უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან

(i) უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობამ წლის განმავლობაში მიიღო შემდეგი ანაზღაურება, რომელიც შესულია ხელფასების და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოების კატეგორიაში.

'000 ლარი	2024	2023
ხელფასები და ბონუსები	1,280	950

(c) ოპერაციები მთავრობასთან დაკავშირებულ ორგანიზაციებთან

ფონდი ყოველდღიურ საქმიანობებს აწარმოებს მთელ რიგ ორგანიზაციებთან, რომლებიც კონტროლდება, ერთობლივად კონტროლდება ან არის საქართველოს მთავრობის მნიშვნელოვანი გავლენის ქვეშ. ფონდმა აირჩია ბასს 24-ის, „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნების“ გამონაკლისის გამოყენება, რომელიც იძლევა დაკავშირებული მხარის შესახებ ინფორმაციის შემცირებული სახით წარდგენის ნებართვას, მთავრობასთან დაკავშირებულ საწარმოებთან განხორციელებულ ოპერაციებთან დაკავშირებით.

სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებულ ან მისი არსებითი გავლენის ქვეშ მყოფ საწარმოებთან მნიშვნელოვანი ოპერაციების შესახებ ინფორმაცია და აღნიშნული ოპერაციების ნაშთები წარმოდგენილია ქვემოთ. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ყველა სხვა შემოსავლისა და ხარჯების და სხვა მთავრობასთან დაკავშირებულ ერთეულებთან დაკავშირებული ნაშთების ჯამური ოდენობები, საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის არსებითი.

(i) სესხები

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბერს	
	2024	2023	2024	2023
სასესხო მოთხოვნა: შვილობილი კომპანიები და სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებული საწარმოები	23,163	-	32,377	3,923

'000 ლარი	ვალუტა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი*	31 დეკემბერი 2024 ნომინალური ღირებულება	31 დეკემბერი 2024 საბალანსო ღირებულება	31 დეკემბერი 2023 ნომინალური ღირებულება	31 დეკემბერი 2023 საბალანსო ღირებულება
სასესხო მოთხოვნები შვილობილი კომპანიების მიმართ							
სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალ“	აშშ დოლარი	9.19%	2039	52,857	32,377	51,566	-
ს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“	აშშ დოლარი	10.75%+ 6 months LIBOR	2027	24,918	-	20,539	3,703
				77,775	32,377	72,105	3,703

2024 წლის განმავლობაში დაკავშირებულ მხარეებთან გაცემული სესხების მიმართ მოგება-ზარალში აღირიცხა შემდეგი: საპროცენტო შემოსავალი — 4,196 ათასი ლარი (2023: 2,724 ათასი ლარი), გაუფასურების ზარალი — 7,559 ათასი ლარი (2023: 5,439 ათასი ლარი) და გაუფასურების აღდგენა — 31, 017 ათასი ლარი (2023: ნული).

22. შეფასების საფუძველი

წინამდებარე ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე.

23. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

ქვემოთ განსაზღვრული სააღრიცხვო პოლიტიკები თანმიმდევრულად იქნა გამოყენებული წინამდებარე ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში.

ამასთანავე, 2024 წლის იანვრიდან ფონდმა მიიღო „სააღრიცხვო პოლიტიკების განმარტებითი შენიშვნები“ (ბასს 1-ის და ფასს სტანდარტების პრაქტიკის დებულება 2-ის კორექტირებები). კორექტირებები მოითხოვს „არსებითი“ და არა „მნიშვნელოვანი“ სააღრიცხვო პოლიტიკების წარდგენას. კორექტირებებს არ მოჰყოლია ცვლილებები 23-ე შენიშვნაში მოცემულ სააღრიცხვო პოლიტიკაში.

(a) ინვესტიცია შვილობილ კომპანიებში

შვილობილი კომპანიები წარმოადგენს ფონდის მიერ კონტროლირებულ საწარმოებს. ფონდი აკონტროლებს საწარმოს, როდესაც ის ექვემდებარება ან როდესაც მას აქვს უფლება ცვლად ამონაგებზე საწარმოში მისი ჩართულობიდან და როდესაც მას შესწევს უნარი იმოქმედოს ამგვარ ამონაგებზე საწარმოში მისი უფლებამოსილების გამოყენებით. წინამდებარე ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში აღრიცხულია თვითღირებულებით კონტროლის ფაქტობრივი დაწყების თარიღიდან მისი ფაქტობრივი შეწყვეტის თარიღამდე.

ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში აღირიცხება მათი თვითღირებულებით, გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

(b) ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში და ერთობლივ საწარმოებში (კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხული ინვესტიციები

ფონდის წილები ინვესტიციებში მეკავშირე საწარმოებში მოიცავს წილებს მეკავშირე საწარმოებში და ერთობლივ საწარმოებში.

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენს საწარმოებს, რომლებშიც ფონდს აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა, მაგრამ არ ახორციელებს კონტროლს ან ერთობლივ კონტროლს ფინანსურ და საოპერაციო პოლიტიკებზე. მნიშვნელოვანი გავლენა წარმოიშვება მაშინ, როდესაც ფონდი სხვა საწარმოს 20%-დან 50%-მდე ხმის უფლებას ფლობს. ერთობლივი საწარმო არის გარიგება, რომელშიც ფონდს აქვს ერთობლივი კონტროლი და შესაბამისად უფლება გარიგების წმინდა აქტივებზე, მაგრამ არა მის უშუალო აქტივებსა და ვალდებულებებზე.

მეკავშირე საწარმოებსა და ერთობლივ საწარმოებში წილები აღირიცხება კაპიტალის მეთოდის გამოყენებით და ისინი თავდაპირველად აღიარდება თვითღირებულებით ან ინვესტირებული საწარმოს ფონდის კუთვნილი წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულებით, რომელიც აღიარებულია მეკავშირე საწარმოების ფინანსურ ანგარიშგებაში მისი შეძენის თარიღისთვის, თუ ამგვარი შეძენა ხდება საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოდან. ინვესტიციის თვითღირებულება მოიცავს გარიგების ხარჯებს.

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ფონდის წილს მეკავშირე კომპანიების მოგებაში ან ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში, ფონდის სააღრიცხვო პოლიტიკებთან მორგების მიზნით კორექტირებების განხორციელების შემდეგ, იმ თარიღიდან, როდესაც იწყება მნიშვნელოვანი გავლენა ან საერთო კონტროლი, ამ უკანასკნელის დასრულებამდე.

როდესაც ფონდის ზარალის წილი აჭარბებს მის წილს ინვესტიციებში მეკავშირე საწარმოებში, აღნიშნული წილის საბალანსო ღირებულება, ნებისმიერი გრძელვადიანი ინვესტიციების ჩათვლით, შემცირებულია ნულამდე, და შემდგომი ზარალის აღიარება წყდება, გარდა შემთხვევებისა როდესაც ფონდს აქვს ვალდებულება ან აქვს განხორციელებული გადახდები ინვესტიციის ობიექტის სახელით.

(i) ერთობლივი ოპერაციები

ერთობლივი ოპერაცია წარმოადგენს თითოეული საწარმოს მიერ განხორციელებულ შეთანხმებას, ერთობლივი ოპერაციების განსახორციელებლად მისი საკუთარი აქტივების გამოყენებით. ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს აქტივებს, რომლებსაც აკონტროლებს ფონდი და ვალდებულებებს, რომლებსაც ის კისრულობს ერთობლივი საქმიანობის განხორციელების პროცესში, ასევე ხარჯებს, რომლებსაც გასწევს ფონდი და მისი შემოსავლის წილს, რომელსაც ის ერთობლივი ოპერაციიდან მიიღებს.

(c) შემოსავალი დივიდენდებიდან

დივიდენდებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარდება მაშინ როდესაც დადგინდება ფონდის უფლება მიიღოს აღნიშნული ოდენობა.

(d) ხარჯები

ხარჯების აღიარება ხდება დარიცხვის პრინციპის საფუძველზე იმ სააღრიცხვო პერიოდში, რომელშიც ხდება შესაბამისი მომსახურების გაწევა.

(e) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

ფონდის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

- საპროცენტო შემოსავალი საბანკო ანაბრებზე და სასესხო მოთხოვნებზე;
- საპროცენტო ხარჯი ფინანსურ ვალდებულებებზე;
- ფინანსური ინსტრუმენტების სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიცირებაზე აღიარებული შემოსულობა ან ზარალი;

- გაუფასურების ზარალი სხვა ფინანსურ აქტივებზე;
- ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული ამონაგები ან ზარალი ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებზე.

საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის გამოთვლისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოიყენება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე (როდესაც აქტივი არ არის გაუფასურებული საკრედიტო რისკით) ან ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით, მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, საპროცენტო შემოსავალი ანგარიშდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის, ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, მაშინ საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლა უბრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის მეთოდს.

ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ არ უკავშირდება განსაკუთრებული აქტივების შესყიდვას, მშენებლობას ან წარმოებას, აღიარებულია მოგებასა ან ზარალში ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით.

(f) ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციები გადაყვანილია ფონდის შესაბამის სამუშაო ვალუტაში ოპერაციების თარიღის შესაბამისი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება ხდება საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით, ფონდის სამუშაო ვალუტაში. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფულად მუხლებზე წარმოადგენს სხვაობას პერიოდის დასაწყისში არსებულ სამუშაო ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას (კორექტირებული ეფექტური პროცენტით და გადახდებით პერიოდის განმავლობაში) და უცხოურ ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელიც კონვერტირებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული არაფულადი ერთეულები, რომლებიც ფასდება პირვანდელი ღირებულებით, კონვერტირდება გარიგების განხორციელების თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეული სხვაობა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(g) დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები

დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და ხარჯად აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ან მოგების განაწილების გეგმების ფარგლებში, თუ ფონდს ექნება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ეს თანხა დაქირავებული პირის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების

შედეგად და როდესაც ამგვარი ვალდებულება საიმედოდ შეიძლება იყოს შეფასებული.

(h) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე გადასახადს. მიმდინარე გადასახადები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში გარდა შემთხვევისა, როდესაც ის უკავშირდება საწარმოთა შერწყმას, პირდაპირ კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ ერთეულებს.

(i) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება ან მოთხოვნა, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო თარიღისათვის, აგრეთვე, წინა წლების საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი კორექტირება. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება აგრეთვე მოიცავს დივიდენდებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წელს და მოქმედებს საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა საფინანსო დაწესებულებებისა (როგორიც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში შევა მოგვიანებით.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. ძირითად დაბეგვრის ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას (DE), როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა მოგების განაწილებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან განაწილებული მოგების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯად დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში, მიუხედავად გადახდის ფაქტიური თარიღისა ან იმ პერიოდისა რომლისთვის არის გადახდილი დივიდენდები. საგადასახადო ვალდებულების თანხა დივიდენდების განაწილებაზე გამოითვლება როგორც წმინდა განაწილების თანხის 15/85-ი.

გამოცხადებულ და გადახდილ დივიდენდებზე საგადასახადო ვალდებულების ურთიერთგადაფარვა ხელმისაწვდომია 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე გადახდილ მოგების გადასახადზე, თუ ასეთი მოგება განაწილდება 2017 ან შემდეგ წლებში.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით მოგების გადასახადით იბეგრება ასევე ზოგიერთი ოპერაცია, როგორიცაა ხარჯის გაწევა, რომელიც არ უკავშირდება ეკონომიკურ საქმიანობას, უსასყიდლო მიწოდება და ზღვრულ ოდენობაზე გადაჭარბებით წარმომადგენლობითი ხარჯების გაწევა. ფონდი ამგვარი ოპერაციის დაბეგვრას არ განიხილავს ბასს 12-ის (მოგების გადასახადები) ფარგლებში და გადასახადს ამგვარ ერთეულებზე აღრიცხავს როგორც გადასახადებს, მოგების გადასახადის გარდა.

(i) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებების ერთეულები ფასდება, როგორც თვითღირებულებას გამოკლებული დაგროვილი ცვეთა და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. აქციონერის მიერ შენატანის სახით განხორციელებული ძირითადი საშუალებები თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ფასდება. ძირითადი საშუალებების თვითღირებულება ფასს-ის მიღების თარიღისთვის (2015 წლის 1 იანვარი), განისაზღვრა მოცემულ თარიღში მის სამართლიან ღირებულებაზე დაყრდნობით („დასაშვები საწყისი ღირებულება“).

თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის თვითღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯებისაგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციის, აქტივის დემონტაჟის, მოცილების და გამწმენდი სამუშაოების ჩატარების ღირებულებას. შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც აღჭურვილობის ფუნქციონალურად განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზირდება ძირითადი საშუალებების ღირებულების ნაწილის სახით.

თუ ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვან ნაწილებს სხვადასხვა სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხება ძირითადი საშუალების ცალკე ერთეულების სახით (ძირითადი კომპონენტები). ძირითადი საშუალებების გასვლით მიღებული ნებისმიერი სარგებელი ან ზარალი განისაზღვრება, როგორც ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებულ ამონაგებსა და ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა და აისახება წმინდად მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში როგორც სხვა შემოსავლები ან სხვა ხარჯები.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალებების ნაწილის შეცვლის ღირებულება აისახება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაში, თუ სავარაუდოა რომ კომპონენტში განივთებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი შემოედინება ფონდში და შესაძლებელია მისი ღირებულების საიმედოდ შეფასება. გამოცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ცვეთა

ძირითადი საშუალებების ერთეულები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ან კომპანიის შიდა ძალებით დამზადებულ აქტივთან მიმართებაში, მათი დასრულების და სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანის თარიღიდან. ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებიდან, რომელსაც გამოკლებული აქვს მისი ნარჩენი ღირებულება.

ცვეთა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივთებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების მოსალოდნელ ფორმას. იჯარით აღებულ აქტივებზე ცვეთის დარიცხვა ხდება იჯარის ვადასა და მათ მომსახურების ვადას შორის უმცირესით, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც გონივრულად მოსალოდნელია, რომ ფონდი იჯარის ვადის ბოლოსთვის მიიღებს საკუთრების უფლებას. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

მნიშვნელოვანი ძირითადი საშუალებების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადები მიმდინარე და შესადარის პერიოდებში, შემდეგია:

- შენობა-ნაგებობები 15-50 წელი;
- სხვა 2 - 10 წელი;

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(j) საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება წარმოადგენს ქონებას, რომლის ფლობაც ხდება საიჯარო შემოსავლის, კაპიტალის ზრდის ან ორივეს მისაღებად, და არა საქმიანობის ჩვეულებრივი მიმდინარეობის პროცესში გაყიდვის განხორციელების, წარმოებაში გამოყენების ან საქონლის და მომსახურებების მიწოდების, ან სხვა ადმინისტრაციული მიზნით.

(i) აღიარება და შეფასება

საინვესტიციო ქონება ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურების ზარალის გამოკლებით. მიწა ფასდება თვითღირებულებით, გაუფასურების ზარალის გამოკლებით. თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის თვითღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯებისაგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციის, აქტივის დემონტაჟის, მოცილების და გამწმენდი სამუშაოების ჩატარების ღირებულებას.

თუ საინვესტიციო ქონების ნაწილებს სხვადასხვა სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხება საინვესტიციო ქონების ცალკე ერთეულების სახით (ძირითადი კომპონენტები).

საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან მიღებული ნებისმიერი სარგებელი ან ზარალი (გამოთვლილი როგორც სხვაობა გაყიდვიდან მიღებულ წმინდა შემოსულობასა და ერთეულის საბალანსო ღირებულებას შორის) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

საინვესტიციო ქონების ნაწილის შეცვლის ღირებულება აისახება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაზე, თუ სავარაუდოა, რომ იგი უზრუნველყოფს კომპონენტში მომავალი ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლას ფონდში და შესაძლებელია მისი ღირებულების საიმედოდ შეფასება. შეცვლილი ნაწილის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. საინვესტიციო ქონების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ცვეთა

ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებიდან, რომელსაც გამოკლებული აქვს მისი ნარჩენი ღირებულება. ფასდება ინდივიდუალური აქტივების მნიშვნელოვანი კომპონენტები და თუ ამ კომპონენტს აქტივის დანარჩენი ნაწილისგან განსხვავებული სასარგებლო მომსახურების ვადა აქვს, მისი ცვეთა განცალკევებით ხორციელდება.

ცვეთა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, საინვესტიციო ქონების თითოეული ნაწილის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივთებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარებას. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(k) ფინანსური ინსტრუმენტები

(i) აღიარება და თავდაპირველი შეფასება

სასესხო მოთხოვნები თავდაპირველად აღიარდება მათი წარმოშობის თარიღისთვის. ყველა სხვა ფინანსური აქტივის და ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხორციელდება გარიგების თარიღისთვის, როდესაც ფონდი ხდება ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშემკვრელი მხარე.

ფინანსური აქტივი (თუ ის არ არის სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე) ან ფინანსური ვალდებულება (თუ სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულ ერთეულს არ წარმოადგენს) საწყის ეტაპზე აღირიცხება სამართლიან ღირებულებას დამატებული მის შეძენასთან ან გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე თავდაპირველად ფასდება გარიგების ფასით.

(ii) კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

ფინანსური აქტივები

პირველადი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება: ამორტიზირებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით- ინვესტიცია სავალო ინსტრუმენტებში; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიცია წილობრივ ინსტრუმენტებში; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, მანამ სანამ ფონდი არ შეცვლის ფინანსური აქტივების აღრიცხვის ბიზნეს მოდელს, რა შემთხვევაშიც ყველა ჩართული ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდგომ პირველი სააღრიცხვო პერიოდის პირველივე დღეს.

ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ინვესტიცია სავალო ინსტრუმენტებში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ყველა ფინანსური აქტივი, რომელიც არ კლასიფიცირდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

სასესხო მოთხოვნები და ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები კლასიფიცირდება ისევე, როგორც ფასდება - ამორტიზებული ღირებულებით.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ფულადი სახსრების ნაშთებს, ვადიან ანაბრებს და მაღალლიკვიდურ ინვესტიციებს დაფარვის ვადით 3 თვე ან ნაკლები შეძენის თარიღიდან, რომელთა სამართლიანი ღირებულებაში ცვლილებების რისკი

მიჩნეულია არაარსებითად. ვადიანი ანაბარი წარმოადგენს ვადიან ანაბრებს ბანკებში 3 თვეზე მეტი დაფარვის ვადით შეძენის თარიღიდან, მაგრამ რომლისთვისაც ფონდს აქვს ცალმხრივი უფლება, რომ გამოიტანოს თანხები რამდენიმე დღის განმავლობაში შეტყობინების გაგზავნიდან მნიშვნელოვანი ჯარიმების გადახდის ან პროცენტის დაკარგვის გარეშე.

აღნიშნული ფინანსური აქტივები შემდგომში ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. ამორტიზებული ღირებულება შემცირებულია გაუფასურების ზარალით. საპროცენტო შემოსავალი, საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი და გაუფასურება აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აღიარებდა მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური ვალდებულებები - კლასიფიკაცია, შემდგომი შეფასება და შემოსულობა და ზარალი

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება - ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ის კლასიფიცირდება როგორც სავაჭროდ ფლობილი, წარმოებულია ან გამიზნულია ესეთად თავდაპირველი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და წმინდა ამონაგებით და ზარალით, ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯის ჩათვლით, და აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო ხარჯი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობები და ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ასევე აღიარებდა მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების მოდიფიცირება

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები მოდიფიცირებულია, ფონდმა უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუ არა მოდიფიცირებული აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი მოდიფიცირება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით.

ფონდი ახორციელებს მოცემული მოდიფიცირების არსებითობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუ არა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მოდიფიცირებული ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან. ფონდი აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შეფასების გაკეთების დროს ფონდი ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

ფონდი ასკვნის, რომ ცვლილება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური აქტივის ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;

თუ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, მოდიფიცირებული აქტივისგან მიღებული ფულადი ნაკადები, არ არის არსებითად შეცვლილი, მაშინ მოდიფიცირების შედეგად ფინანსური აქტივის აღიარება არ წყდება. ამ შემთხვევაში, ფონდი ხელახლა ანგარიშობს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას წარმოქმნილ თანხას აღრიცხავს როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში. ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელახლა ითვლება როგორც მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება, რომელიც დისკონტირდება აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და არის ამორტიზებული მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები

ფონდი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მოდიფიცრებულია მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება მოდიფიცირებული ვალდებულებისგან მიღებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ მოდიფიცირებულპირობებიან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

თუ მოდიფიცირება (ან გაცვლა) არ იწვევს ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტას, ფონდი იყენებს ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას გამოყენებულ სააღრიცხვო პოლიტიკას. როდესაც მოდიფიცირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას, ფონდი აღიარებს ესეთი მოდიფიცირებიდან (ან გაცვლიდან) წარმოშობილ, ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულების ნებისმიერ კორექტირებას, მოგებაში ან ზარალში, მოდიფიცირების (გაცვლის) თარიღში.

ცვლილებები არსებული ფინანსური ვალდებულებების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა კორექტირებად, თუ ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან. საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებისას არსებული საბაზრო განაკვეთის შესაბამისად, ფონდი ხელმძღვანელობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს ნიშნავს, რომ შესაბამისად იცვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთიც.

ფონდი აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. ფონდი ასკვნის, რომ ცვლილება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

– ფინანსური ვალდებულების ვალუტის ცვლილება;
– ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
– კონვერტაციის პირობის დამატება;
– ფინანსური ვალდებულების სუბორდინაციის ცვლილება.

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი/მიღებული თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან. თუ სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება მიჩნეულია ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადასახადი აღიარებულია ვალის დაფარვიდან მიღებულ მოგებასა ან ზარალში. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება არ არის მიჩნეული ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზებულია მოდიფიცირებული ვალდებულების ნარჩენი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

(iv) აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფონდი წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი ნაკადების მიღების სახელშეკრულებო უფლებებს გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებზე უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც ფინანსური აქტივის ფლობის თითქმის ყველა რისკი და ანაზღაურება არის გადაცემული, ან როდესაც ფონდი არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და ფონდი არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე კონტროლს.

ფონდი დებს გარიგებებს, რომლითაც ის გადასცემს მისი ინდივიდუალური ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემულ აქტივებთან დაკავშირებულ ყველა ან თითქმის ყველა რისკს და ანაზღაურებას. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება.

ფინანსური ვალდებულებები

ფონდი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მისი სახელშეკრულებო ვალდებულებები დაკმაყოფილებულია, უქმდება ან ვადა გასდის. ფონდი ასევე წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როცა მისი პირობები არის მოდიფიცირებული და მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად განსხვავდება, რა შემთხვევაშიც მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ახალი ფინანსური ვალდებულება აღიარდება მისი სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, გაუქმებულ საბალანსო ღირებულებას შორის და გადახდილ თანხას შორის სხვაობა (ნებისმიერი გადაცემული არაფულადი აქტივების და ნაკისრი ვალდებულებების ჩათვლით) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(v) ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ინდივიდუალურ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ როდესაც ფონდს ამჟამად აქვს იურიდიული უფლება, რომ ურთიერთგადაფაროს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება.

(l) კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით. დამატებითი ხარჯები პირდაპირ უკავშირდება ჩვეულებრივი აქციების და აქციის ოფციონების გამოშვებას და აღიარდება როგორც გამოქვითვა კაპიტალიდან, ნებისმიერი საგადასახადო გავლენის გამოკლებით.

მეკავშირე საწარმოებში და შვილობილ საწარმოებში (რომლებიც ქმნიან ბიზნესს) წილების შენატანის გარდა, მესაკუთრეების არაფულადი შენატანების აღიარება ხდება შეტანილი აქტივების სამართლიანი ღირებულებით, გადავადებული გადასახადის გამოკლებით, შენატანის განხორციელების თარიღისთვის.

არაფულადი განაწილებების აღიარება ხდება განაწილებული აქტივების საბალანსო ღირებულებით, თუ ამგვარი განაწილებები სცდება ფასიკ 17-ის (არაფულადი აქტივების განაწილება მესაკუთრეებზე) გამოყენების ფარგლებს.

(m) გაუფასურება

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ფონდი აღიარებს ზარალის რეზერვებს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე:

ფონდი აღრიცხავს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით, შემდეგი შემთხვევების გარდა, როდესაც აღირიცხება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

– სასესხო ფასიანი ქაღალდები, რომლებსაც საანგარიშგებო თარიღისთვის აქვთ

დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა სასესხო ფასიანი ქაღალდები და საბანკო ნაშთები, რომელთათვისაც საკრედიტო რისკი (ანუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობა) არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

ზარალის რეზერვები სავაჭრო მოთხოვნებზე ყოველთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით.

ფინანსურ აქტივზე თავდაპირველად აღიარებული საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას, ფონდი ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი არასაჭირო ხარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე. ეს მოიცავს როგორც ხარისხობრივ ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და ანალიზს, ფონდის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ინფორმირებული საკრედიტო შეფასების და წინდახედულობის პრინციპის გათვალისწინებით.

ფონდი ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდად მიიჩნევს, როდესაც მას 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვს.

ფონდი მიიჩნევს, რომ ფინანსური აქტივი არის დეფოლტში, როდესაც:

- არ არის სავარაუდო, რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს მის საკრედიტო ვალდებულებებს ფონდის მიმართ, ფონდის მიერ უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);
- ფინანსური აქტივი 90 დღეზე მეტია ვადაგადაცილებული.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც წარმოიშობა ნებისმიერი შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი, რომელიც წარმოიშობა საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევებისაგან (ან უფრო მოკლე ვადაში თუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადა 12 თვეზე ნაკლებია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას გამოყენებული მაქსიმალური პერიოდი შეესაბამება მაქსიმალურ სახელშეკრულებო პერიოდს რომლის განმავლობაშიც ფონდი ექვემდებარება საკრედიტო რისკს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის საკრედიტო ზარალების ალბათობით შეწონილი შეფასება. საკრედიტო ზარალები ანგარიშდება, როგორც ყველა ფულადი დანაკლისის (სხვაობა ხელშეკრულების მიხედვით ფონდის მიერ მისაღებ ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომლის მიღებასაც მოელის ფონდი) მიმდინარე ღირებულება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირდება ფინანსური აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, ფონდი აფასებს არის თუ არა ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები გაუფასურებული საკრედიტო რისკით. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით“, როდესაც ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ მოვლენას ჰქონდა ადგილი.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით მოიცავს შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს:

- ემიტენტის ან მსესხებლის არსებითი ფინანსური სირთულეები;
- ხელშეკრულების დარღვევა, მაგალითად დეფოლტი ან 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- ფონდის მიერ წინსწრების ან სესხის რესტრუქტურიზაცია იმ პირობებით, რომლებსაც ფონდი სხვა შემთხვევაში არ განიხილავდა;
- მოსალოდნელია მსესხებლის გაკოტრება ან სხვა ფინანსური რეორგანიზაცია; ან
- ფინანსური სირთულეების გამო უზრუნველყოფის აქტიური ბაზრის გაქრობა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის წარდგენა ინდივიდუალურ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში

ზარალის რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე, აკლდება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას.

ჩამოწერა

ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ჩამოწერილია, როდესაც ფონდს აღარ აქვს მისი მთლიანობაში ან ნაწილობრივ ამოღების გონივრული მოლოდინი. ფონდი ინდივიდუალურად აფასებს ჩამოსაწერ ოდენობას და ვადებს, იმის მიხედვით, არის თუ არა გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ მოხერხდება თანხის ამოღება. ფონდი აღარ ელის მნიშვნელოვანი ოდენობის ამოღებას ჩამოწერილი თანხიდან. თუმცა, ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება კიდევ დაექვემდებაროს აღსრულების მცდელობას ფონდის მხრიდან ვადაგასული თანხების ამოღების პროცედურების შესაბამისად.

(ii) არაფინანსური აქტივები

ფონდის არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება (მარაგების და საგადასახადო აქტივების გარდა) გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის, რათა დადგინდეს არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება. გაუფასურების ზარალი აღიარდება, თუ აქტივის ან მასთან დაკავშირებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის მოსალოდნელ ანაზღაურებად ღირებულებას.

ფონდის კორპორატიული აქტივები არ ქმნიან ცალკეულ ფულადი ნაკადების შემოდინებებს და გამოიყენებიან ერთზე მეტი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის მიერ. კორპორატიული აქტივები განაწილებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებზე გონივრულ და თანმიმდევრულ საფუძველზე და მოწმდება გაუფასურებაზე იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის შემოწმების ნაწილის

სახით რომელსაც კორპორატიული აქტივი მიეკუთვნება.

აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები სავარაუდო ფულადი ნაკადები დისკონტირდება მათ მიმდინარე ღირებულებაზე (გადასახადების გადახდამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით), რაც ასახავს ბაზრის მიმდინარე შეფასებას ფულის ღირებულებისა დროში და ამ აქტივებისთვის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის დამახასიათებელ რისკებს. გაუფასურების დადგენის მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რაც ახდენს ფულადი ნაკადების გენერირებას ხანგრძლივი სარგებლობიდან, რომლებიც დიდწილად დამოუკიდებელი არიან სხვა აქტივების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ფულადი შემოდინებებისგან.

გაუფასურების ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებთან მიმართებაში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულში შემავალი აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე პროპორციულობის პრინციპით და ამცირებს მას.

წინა პერიოდებში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ფასდება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის, ნებისმიერ მინიშნებაზე იმისა, რომ ზარალი შემცირდა ან აღარ არსებობს. გაუფასურების ზარალის აღდგენა ხდება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი აქვს ცვლილებას ანაზღაურებადი ღირებულებას განსაზღვრებაში გამოყენებულ შეფასებებში. გაუფასურების ზარალი აღდგენილია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება იმ საბალანსო ღირებულებას, რაც იქნებოდა განსაზღვრული (ცვეთის ან ამორტიზაციის გამოკლებით) გაუფასურების ზარალის არ არსებობის შემთხვევაში.

(n) დივიდენდები

დივიდენდები ჩვეულებრივ აქციებზე აისახება გაუნაწილებელი მოგების განაწილების სახით, მათი გამოცხადების პერიოდში.

(o) იჯარები

ხელშეკრულების დადებისას, ფონდი განსაზღვრავს არის თუ არა ან მოიცავს თუ არა აღნიშნული ხელშეკრულება იჯარას. ხელშეკრულება არის ან შეიცავს იჯარას თუ ის გადასცემს კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას დროის გარკვეული პერიოდით გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ.

2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრისთვის, ფონდს არ აქვს არსებითი საიჯარო ხელშეკრულებები, რომლებშიც ის მოქმედებს როგორც მოიჯარე ან როგორც მეიჯარე.

24. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

სტანდარტი და შესწორებები, რომლებიც სავალდებულოდ ამოქმედდა 2024 წლის 1 იანვრიდან

დაქვემდებარებული გამოცემა ძალაში შედის 2024 წლის 1 იანვრიდან და მოიცავს ხუთი სააღრიცხვო სტანდარტის ცვლილებებს, რომლებიც გამოქვეყნებულია შემდეგში:

ცხრილი და მომდევნო შეჯამებები წარმოაჩენს დამატებით ინფორმაციას:

ხრილი — ახალი მოთხოვნები, რომლებიც ძალაში შედის 2024 წლის 1 იანვრიდან			
სტანდარტი / ცვლილება	**გამოცემის დრო**	**ამოქმედების თარიღი (ადრეული გამოყენება შესაძლებელია, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული)**	**შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები**
ვალდებულებების კლასიფიკაცია მიმდინარე ან არამიმდინარე ვალდებულებებად – ცვლილება IAS 1-ში	2025 წლის 20 იანვარი	2024 წლის 1 იანვარი	IAS 1
„ლიზინგის ვალდებულება გაყიდვა-ლიზინგში დაბრუნების შესწორებაში IFRS 16-ის მიხედვით“	22-სექტემბერი	2024 წლის 1 იანვარი	IFRS 16
„არამატარებელი ვალდებულებები წინაპირობებით — შესწორებები IAS 1-ში“	22-ოქტომბერი	2024 წლის 1 იანვარი	IAS 1
„მომწოდებლის ფინანსური შეთანხმებები — შესწორებები IAS 7-სა და IFRS 7-ში“	23-მაისი	2024 წლის 1 იანვარი	IAS 7, IFRS 7
„საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმა — პილარ ორი მოდელის წესები; შესწორებები IAS 12-ში“	23-მაისი	2023 წლის 1 იანვარი	IAS 12

ვალდებულებების დაყოფა მიმდინარე და არამიმდინარე კატეგორიებად

„ვალდებულებების კლასიფიკაცია როგორც მიმდინარე ან არამიმდინარე“ არკვევს IAS 1 - „ფინანსური ანგარიშგების წარმოდგენა“-ში დადგენილ კრიტერიუმს ვალდებულების არამიმდინარე ვალდებულებად კლასიფიკაციისთვის: კერძოდ, მოთხოვნას, რომ კომპანიას ჰქონდეს უფლება ვალდებულების გადახდის გადავადებაზე ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ მინიმუმ 12 თვის განმავლობაში.

ლიზინგის ვალდებულება

„გაყიდვა-და-ქირავნობის“ ოპერაციაში ქირავნობის ვალდებულება ამართლებს IFRS 16-ის ცვლილებას, რომელიც დამატებით ადგენს შემდგომი აღრიცხვის მოთხოვნებს გაყიდვა-და-ქირავნობის ტრანზაქციებისთვის.

გრძელვადიანი ვალდებულებები პირობით მოთხოვნებთან ერთად

„პირობით მოთხოვნებიან გრძელვადიან ვალდებულებებს“ დაკავშირებული ცვლილებები შეაქვს IAS 1 სტანდარტში — „ფინანსური ანგარიშგების წარმოდგენა“. ცვლილებები მიზნად ისახავს ორგანიზაციის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის გაუმჯობესებას იმ შემთხვევაში, როცა ვალდებულების თორმეტ თვეზე მეტი ვადით გადავადების უფლება დამოკიდებულია კოვენანტების შესრულებაზე. ასევე, ცვლილებები პასუხობს დაინტერესებული მხარეების შენიშვნებს ასეთი ვალდებულებების მიმდინარე ან გრძელვადიან ვალდებულებად კლასიფიკაციის საკითხთან დაკავშირებით.

მომწოდებლის ფინანსური შეთანხმებები

„მომწოდებლის ფინანსური შეთანხმებები“ ცვლის IAS 7 სტანდარტს – „საკრედიტო ნაკადების აღწერა“, რომელიც საჭიროებს ორგანიზაციის მხრიდან დამატებითი გამჟღავნების გაკეთებას მის მომწოდებლის ფინანსურ შეთანხმებებზე. ცვლილებები ასევე ამატებს „მომწოდებლის ფინანსურ შეთანხმებებს“ როგორც მაგალითს ლიკვიდურობის რისკის გამჟღავნების მოთხოვნებში IFRS 7 სტანდარტის – „ფინანსური ინსტრუმენტები: გამჟღავნები“ ფარგლებში.

საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმა – მეორე სვეტის მოდელის რეგულაციები

„საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმა – მეორე სვეტის მოდელის წესები“ ცვლის IAS 12 სტანდარტს – „მოგების გადასახადები“. ცვლილებები ამატებს დროებით გამონაკლისს მოთხოვნებს, რომლებიც შეეხებიან მეორე სვეტის მოგების გადასახადებთან დაკავშირებული გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების აღიარებასა და გამჟღავნებას. ასევე, ცვლილებები ადგენს მიზნობრივ გამჟღავნების მოთხოვნებს შესაბამისი ორგანიზაციებისთვის.

ცვლილებების გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ არის არსებითი.

B ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და ცვლილებები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში

ეს გამოცემა არ შეიცავს ანგარიშგების სტანდარტებს, რომელთა ძალაში შესვლის თარიღი 2024 წლის 1 იანვრის შემდეგ არის.

აღნიშნული ანგარიშგების სტანდარტები მნიშვნელოვანია, მიუხედავად იმისა, რომ ორგანიზაციას არ აქვს მიზნად ადრეულად დანერგოს აღნიშნული მოთხოვნები. IAS 8 სტანდარტის მუხლი 30 – „ანგარიშგების პოლიტიკა, ანგარიშგების ცვლილებები და შეცდომები“ მოითხოვს, რომ ორგანიზაციამ გაამჟღავნოს ინფორმაცია, რომელიც მნიშვნელოვანია ახალი IFRS სტანდარტების გამოყენების შესაძლო გავლენის შეფასებისთვის ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებებზე მათ საწყის დანერგვის პერიოდში.

ცხრილი ასახავს ცვლილებებს და ანგარიშგების სტანდარტებს, რომელთა ძალის შესვლის თარიღი 2024 წლის 1 იანვრის შემდეგ არის.

ცხრილი – ანგარიშგების სტანდარტები და ცვლილებები, გამოცემული მაგრამ არაწარმოებული 2024 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით			
სტანდარტი / ცვლილება	**გამოცემის თარიღი**	**ძალის შესვლის თარიღი** **(ადრეული გამოყენება შესაძლებელია, თუ მითითება არ არის სხვაგვარად)**	**შესწორებული სტანდარტები/ინტერპრეტაციები**
არასრულად გაცვლადობის საკითხი შესწორებები IAS 21 სტანდარტში	23-აგვისტო	25 წლის 1 იანვარი	IAS 21, IFRS 1

გაცვლის შეუძლებლობა

„გაცვლის შეუძლებლობა“ ცვლის IAS 21 სტანდარტს – „ვალუტის კურსის ცვლილების ეფექტები“, რის შედეგადაც ორგანიზაციას ევალება ერთიანი მიდგომის გამოყენება იმის შესაფასებლად, არის თუ არა ვალუტა გაცვლადი სხვა ვალუტაში და, თუ არ არის, განსაზღვროს გამოყენებადი გაცვლის კურსი და უზრუნველყოს შესაბამისი ცნობების წარმოდგენა.

შესწორება – გრძელვადიანი ვალდებულებები პირობით მოთხოვნებთან ერთად (IAS 1-ის შესწორება)

IAS 1 სტანდარტში ვალდებულებების მიმდინარე ან არამიმდინარე კლასიფიკაციის შესახებ შეტანილი ცვლილებების გამოქვეყნების შემდეგ, IASB-მა 2022 წლის ოქტომბერში IAS 1 კიდევ ერთხელ შეცვალა. თუ ორგანიზაციის გადავადების უფლება დამოკიდებულია კონკრეტული პირობების შესრულებაზე, აღნიშნული პირობები განსაზღვრავენ, არსებობდა თუ არა ეს უფლება ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს.

ორგანიზაციას პირობა უნდა შეასრულოს ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს ან მისამდე, რათა ეს უფლება არსებობდეს, ხოლო პირობა, რომლის შესრულება უნდა მოხდეს ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ, ასეთ გავლენას არ ახდენს. ცვლილებები ასევე განმარტებას უკეთებენ „გადახდის“ მნიშვნელობას ვალდებულების მიმდინარე ან გრძელვადიან კლასიფიკაციასთან დაკავშირებით.

სტანდარტები და ცვლილებები, რომლებიც სავალდებულოდ ძალაში შევა 2025 წლის 1 იანვრიდან

გაცვლის შეუძლებლობა (IAS 21-ის ცვლილება) 2023 წლის 15 აგვისტოს, IASB-მა გამოაცხადა „გაცვლის შეუძლებლობის“ შესახებ ცვლილებები IAS 21 სტანდარტში — „ვალუტის კურსის ცვლილების ეფექტები“ (შემდგომში – ცვლილებები). აღნიშნული ცვლილებები წარმოიშვა IFRS ინტერპრეტაციების კომიტეტის (კომიტეტი) მიერ მიღებული დოკუმენტაციის საფუძველზე, რომელიც ეხებოდა გაცვლის კურსის განსაზღვრას იმ შემთხვევებში, როდესაც არსებობს გრძელვადიანი გაცვლის შეუძლებლობა. IAS 21 სტანდარტი ცვლილებებამდე არ აწესებდა მკაფიო მოთხოვნებს იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ უნდა განისაზღვროს გაცვლის კურსი იმ შემთხვევაში, როდესაც ერთი ვალუტა არ არის გაცვლადი სხვა ვალუტაში, რაც პრაქტიკაში სხვადასხვა მიდგომას იწვევდა. კომიტეტმა IASB-ს შესთავაზა შეემუშავებინა ვიწრო მიმართულების ცვლილებები აღნიშნული პრობლემის გადასაჭრელად. გრძელვადიანი განხილვების შემდეგ, IASB-მ 2021 წლის აპრილში გამოაქვეყნა ცვლილებების პროექტი, ხოლო საბოლოო ცვლილებები ოფიციალურად გამოქვეყნდა 2023 წლის აგვისტოში. ცვლილებები ადგენს მოთხოვნებს, რომ ორგანიზაციამ უნდა შეაფასოს, როდის არის ვალუტა გაცვლადი და როდის არა. ასევე, ცვლილებები ავალდებულებს ორგანიზაციას განსაზღვროს გაცვლის ე.წ. სპოტ კურსი იმ შემთხვევაში, როდესაც დასტურდება, რომ ვალუტა არ არის გაცვლადი სხვა ვალუტაში.

თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული, ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები არ განიხილება კომპანიას მიერ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების მნიშვნელოვან გავლენად.

25. შემდგომი მოვლენები

2022 წლის 29 ივნისის პარტნიორთა შეთანხმების („PA”) მიხედვით, ფონდსა და შპს „აღობილში“ (საწარმო, რომელიც პასუხისმგებელია საქართველოში, სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში “Hilton”-ის ბრენდის სასტუმროს მშენებლობაზე) მაკონტროლებელი წილის მფლობელს მიენიჭათ სპეციალური შესყიდვის (“Call”) და გაყიდვის (“Put”) ოფციონები შპს „აღობილის“ არამაკონტროლებელ წილთან დაკავშირებით. ორივე ოფციონის ფასი განსაზღვრული იყო PA-ში მხარეების შეთანხმების შესაბამისად, როგორც ზემოაღნიშნულ საწარმოში ფონდის ინვესტიციას დამატებული დარიცხული პროცენტი.

2025 წლის 18 აგვისტოს, PA-ს ფარგლებში, შპს „აღობილის“ მაკონტროლებელი წილის მფლობელმა გამოისყიდა დარჩენილი წილი. ფონდმა, რომელიც 49%-იან წილს ფლობდა შპს „აღობილში“, ანაზღაურების სახით მიიღო 4,117 ათასი აშშ დოლარი.

გარდა ზემოაღნიშნულია, არ ფიქსირდება სხვა ისეთი ტრანზაქცია, რომელიც საჭიროებს დამატებით გამჟღავნებას.